Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: · ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: · ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 118 (2607) Аўторак, 28-га мая 1929 г.

Артыкул „Ротэ Фанэ“ аб бэрлінскіх падзеях 1-га мая.

БЭРЛІН, 24-5. Газэта „Ротэ Фанэ“, якая вышла сёньня першы раз пасьля 3-хтыднёвага перапынку, падлічвае ў перадавым артыкуле вынікі бэрлінскіх боек у пачатку мая.

Газэта разглядае падзеі 1-3 мая, як паваротны пункт у палітычным разьвіцьці Нямеччыны. Гэтыя бойкі—самая вострая сутычка клясаў у Нямеччыне з 1923 году. Пры выбарах фабрычна-заводзкіх камітэтаў большасьць рабочых буйных прадпрыёмстваў выказалася супроць сацыял-дэмакратыі—за КП Нямеччыны. Распачаўся ўздым рабочага руху, якога Нямеччына не пераджывала ўжо шмат гадоў. Кампартыя Нямеччыны ўпяршыню блізка падышла да таго, каб заваяваць большасьць нямецкіх рабочых, каб завербаваць для бальшавізму рашаючыя гушчы пралетарыяту.

Гэтаз разьвіцьцё пачало рабіцца пагражаючым для сучаснага буржуазнага ладу, а таму буржуазея рашыла парушыць такое становішча сродкамі дзяржаўнага гвалту, якія былі ў яе распараджэньні. Яна хацела затапіць авангард пралетарыяту—КП Нямеччыны—у крыві. Вось прычыны першамайскае правакацыі і забароны дэманстрацый Цэргібэлем. Нямецкая буржуазея пачынае грамадзянскую вайну процi пралетарыяту—такі сэнс бэрлінскіх падзей. Сусьветны капітал патрабуе ад нямецкай урадавай кааліцыі гарантыі проці бальшавіцкае небясьпекі. Трупамі пралетарыяў даказала буржуазея ў майскія дні рэпарацыйным ліхвярам сваю плацежаздольнасьць. Пад націскам вонкавых і ўнутраных супярэчнасьцяй нямецкая буржуазея прымушана была зрабіць узброены наскок на пралетарыят. Для правядзеньня свайго стратэгічнага пляну разгрому бэрлінскага пралетарыяту буржуазея выкарыстала паслугі сацыял-дэмакратыі. Сацыял-дэмакратыя была арганізатарам, правакатарам, катам крывавае лазьні 1-га мая. Пацярпеўшы не адно паражэньне, адчуваючы сур'ёзную пагрозу свайму існаваньню, сацыял-дэмакратыя ўжыла самыя крайнія сродкі—грамадзянскую вайну проці бэрлінскага пралетарыяту. Забойствы рабочых у майскія дні—прадоўжаньне палітыкі кааліцыі ўзброенымі сродкамі.

У майскія дні пралетарыят выступіў проці паліцэйскага тэрору, даўшы яму адпор і перайшоўшы ў контр-наступ. У барацьбе з дзяржаўнаю ўладаю, у бойках з сацыял-дэмакратыяй пралетарыят заўладаў 1-га мая вуліцамі Бэрліну і трымаў іх 2 і 3-га мая. Рабочыя масы абараняліся ад наскокаў паліцыі ўсімі сродкамі, якія ў іх былі. Яны пачалі будаваць барыкады, змагаліся ўпарта і з адвагаю. Майскія бойкі зрабіліся асноваю рэвалюцыйнага руху, накіраванага проці буржуазна-сацыял-дэмакратычнага ўраду і проці буржуазнае дзяржавы.

Нарэшце, „Ротэ-Фанэ“ зазначае, што праліцьцё крыві 1-га мая павінна было, згодна плянаў буржуазеі і сацыял-дэмакратыі, выклікаць адлучэньне КП Нямеччыны ад мас. Да гэтага накіравана была спроба справакаваць заўчаснае паўстаньне і прыдушыць яго. Гэтая спроба не ўдалася. Кампартыя Нямеччыны ў сваёй адозьве 2-га мая адкрыта сказала рабочым, што час узброенага паўстаньня яшчэ не настаў, а толькі набліжаецца, што зараз—пэрыяд частковых боек і пэрыяд накапленьня актыўнасьці мас і падрыхтоўкі рэвалюцыйнага ўздыму.

Новая забарона камуністычнае газэты „Ротэ Фанэ“.

БЭРЛІН, 25-5. Бэрлінскі паліцэйпрэзыдэнт сацыял-дэмакрат Цэргібэль зноў забараніў орган камуністычнае партыі „Ротэ Фанэ“ на 4 тыдні. Толькі ў пятніцу скончыўся тэрмін папярэдняе забароны; выпушчаны ўчора нумар быў спатканы з вялікаю зацікаўленасьцю ў самых шырокіх рабочых колах. Адначасова шмат якія газэты пачалі зноў патрабаваць новага зачыненьня „Ротэ Фанэ“. Найбольш адкрыта дамагаўся забароны орган „хрысьціянскіх“ прафсаюзаў «Дэр Дэйтшэ». Газэта заяўляла, што „Ротэ Фанэ“ пасьля першае забароны „зусім не зрабілася больш памяркоўнаю“, і падавала выняткі, якімі даводзіла «неабходнасьць» новае забароны. Вельмі характэрна, што ўсе гэтыя выняткі былі прысьвечаны вострай крытыцы сацыял-дэмакратычнай партыі. Орган сацыял-дэмакратычнае партыі «Форвэртс», з свайго боку, спрабуе апраўдаць новую забарону і заяўляе, што «Ротэ Фанэ» заклікае да паўстаньня „самым бессаромным чынам“.

Якую „волю“ друку абараняюць с-д.

БЭРЛІН, 26-5. Новая забарона камуністычнае „Ротэ Фанэ“ абгрунтоўваецца ў загадзе начальніка паліцыі Цэргібэля (сацыял-дэмакрат) тым, што ў апошнім нумары газэты зьмешчан артыкул, які спрыяе імкненьню нямецкае кампартыі—варожае да дзяржавы арганізацыі—падарваць рэспубліканскі лад кіраваньня, устаноўлены канстытуцыяй, і падрыхтаваць гвалтоўны переварот.

„Бэрлінэм Морген“ заяўляе, што для абгрунтаваньня забароны газэты ўлада ўжо зараз карыстаецца тымі матывамі, якімі яна думае абгрунтаваць пазьней забарону самое нямецкае кампартыі. Газэта зазначае, што друк у Нямеччыне карыстаецца воляю толькі ў тым выпадку, калі ён падтрымлівае ўрад. Калі-ж друк выступае проці панаваньня буржуазеі, дык ён церпіць самае няшчаднае прыдушэньне „волі“.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

Фашызацыя ўрадавага апарату

ВАРШАВА. Прэм'ер-міністр Сьвітальскі распачаў чыстку ўрадавага апарату ад бартэлеўцаў і замену іх 100-процантнымі „палкоўнікамі“. Загадчык канцэлярыі прэм'ер-міністр Стэмпоўскі, які лічыўся адным з бліжэйшых супрацоўнікаў Бартэля і быў прыхільнікам «мяккай рукі» ў адносінах да сойму, заменен Пашаркоўскім, даверанай асобай палкоўнічай групы. Таксама сэкратар прэм'ер-міністра маёр Дамброўскі, адзін з бартэлеўцаў, з 1 чэрвеня звальняецца з пасады. Тое самае чакае і іншых бартэлеўцаў, якія займаюць высокія пасады. (ТАСС).

Хваля забастовак у Польшчы.

ВІЛЬНЯ. 27-5. Праўленьне шкляной фабрыкі „Неман“ сыстэматычна ня выплачвала рабочым запрацаваных грошай. Гэта нявыплата прывяла рабочых да поўнай руіны. У абарону сваіх правоў рабочыя аб'явілі забастоўку. Бастуе ўсяго 240 чалавек. Рабочыя патушылі на фабрыцы печы. Настрой бастуючых баявы і ўзьняты.

Перагаворы чыноўніка фашыстаўскага ўраду—„інспэктара працы“, які імкнуўся нагадзіць рабочых з фабрыкантамі, не далі жадных вынікаў.

46 украінскіх сялян перад панскім судом.

ВАРШАВА, 27-5. У Львове разглядалася справа 46 украінскіх сялян, абвінавачаных у „супраціўленьні“ ўладзе (паліцыі). Суд прызнаў 41 чалавека вінаватымі і прыгаварыў на год і ніжэйшыя тэрміны ў турму.

Справа ў Біяцічах мае крывавую гісторыю змаганьня украінскіх сялян з польскімі панамі за зямлю. Калі ў вёску прыехала паліцыя, то яна страляла і біла сялян, арыштавала і адвезла ў астрог. Усё гэта ўзьнікла на грунце сэрвітутаў, якія фашыстаўскі ўрад ліквідуе на карысьць абшарнікаў.

Забастоўка зацягваецца.

ВІЛЬНЯ, 27-5. Забастоўка на хімічнай фабрыцы ў Гайнаўцы прыняла зацяжны характар. На фабрыцы адбылася канфэрэнцыя прадстаўнікоў рабочых, дырэкцыі заводу і „інспэктара працы“. На канфэрэнцыі выявілася, што забастоўку ліквідаваць ня ўдасца. Рабочыя патрабуюць ня менш 30 проц. павышэньня заработнай платы, а дырэкцыя заводу дае толькі 4 проц.

Галадоўка палітвязьняў у Лукіскай турме.

ВІЛЬНЯ 27-У. У суботу палітзьняволеныя Лукіскай турмы аб'явілі галадоўку. Прычына аб'яўленьня галадоўкі—загадачная сьмерць палітвязьня тав. Кёнізбэрга, якога знашлі павешаным у адной з адзіночных камэр.

Палітвязьні сваёй галадоўкай выказваюць пратэст супроць тэй камісіі, якая „расьсьледвала“ выпадак павешаньня і „сьцьвердзіла“, што Кёнізбэрг павесіўся сам. Пратэст супроць турэмных катаў адміністратараў турмы. Што робіцца ў турме, якія меры прымае турэмная адміністрацыя, як «уціхамірвае» палітвязьняў, пакуль што невядома. Наўкола турмы ходзяць узброеныя атрады паліцыі, якія разганяюць натоўп.

(„Кур'ер Віленскі“).

НАША МІЖНАРОДНАЕ СТАНОВІШЧА.

Лёйд-Джордж аб адносінах да СССР.

ЛЁНДАН, 25-5. Лёйд-Джорджу, які выступаў у адным з гарадоў Паўночнога Уэльсу, было дадзена запытаньне, ці зьяўляецца ён прыхільнікам аднаўленьня перамоў з СССР. На гэта Лёйд-Джордж адказаў: «Катэгарычна—так. Я ня толькі лічу неабходным аднавіць дыплёматычныя зносіны. Я хацеў-бы пайсьці нават далей, чымся гандляваць з Расеяй. Пакуль Расея стаіць па-за братэрствам народаў, мы не дасягнем міру ў Эўропе. Мы не даможамся нічога добрага, калі будзем глядзець на расейцаў, як на ніжэйшых. Я думаю, што вялікаю памылкаю былі нашы нясур'ёзныя адносіны да расейскае прапановы аб разбраеньні. Калі-б згадзіліся з іх ініцыятываю, дык ужо ўдалося-б разброіць Эўропу».

Гутаркі аб прызнаньні СССР сярод малых дзяржаў.

ПРАГА. Чэхаславацкі друк жвава абмяркоўвае артыкул бухарэсцкае газэты „Наша Рэч“, якая адзначае, што пасьля падпісаньня пратаколу Літвінава Румынія лічыць магчымым перагляд пытаньня аб адносінах краін Малой Антанты да СССР. Газэта „Народны Лісты“ зьмяшчае новыя весткі аб тым, што адзін з паслоў Югаславіі распрацоўвае, згодна даручэньня караля, пытаньне аб прызнаньні СССР. Як зазначае „Народны Лісты“, бухарэсцкая газэта „Наша Рэч“ паведамляе, што Бэнеш хоча станоўча скончыць перамовы аб прызнаньні СССР, якія праводзяцца ўжо 2 з паловаю гады, і паслаць у Маскву паўнамоцнага прадстаўніка.

Гандлёвая палата Чэхаславакіі патрабуе гандлёвага дагавору з СССР

ПРАГА, 25-5. Тут адбыўся другі штогодны сход савецка-чэхаславацкае гандлёвае палаты, якая заснавана летась. У рэзалюцыі, ухваленай сходам, аднагодна ўстанаўляецца, што, не зважаючы на ўсе захады гаспадарчых колаў Чэхаславакіі, пашырэньню гандлёвых зносін з СССР, як і раней, перашкаджае адсутнасьць гандлёвага дагавору. Сход заклікае цэнтральнае кіраўніцтва чэхаславацкіх гандлёвых палат неадкладна скончыць азнаямленьне з пытаньнем аб гандлёвых зносінах з СССР. У рэзалюцыі між іншым, зазначаецца, што цэнтральнае кіраўніцтва чэхаславацкіх гандлёвых палат затрымлівае гэтую справу ўжо больш, як год.

Савецка-літоўска-нямецкая канфэрэнцыя.

ЛЕНІНГРАД, 25-У. Сёньня адчынілася пазачарговая савецка-літоўска-нямецкая чыгуначная канфэрэнцыя з удзелам савецкага гандлёвага флёту. Старшынёю канфэрэнцыі абраны нямецкі прадстаўнік Гольц. Канфэрэнцыя абмяркуе пытаньне аб заснаваньні грузавых зносін з Нямеччыны праз СССР з Далёкім Усходам, а таксама шмат іншых пытаньняў.

Посьпех данецкага вугалю ў Італіі.

ХАРКАЎ, 24-5. Дырэктар буйнай італьянскай фірмы, якая імпартуе данецкі антрацыт, п. Эрнст Прынц, прыбыўшы ў Харкаў, у гутарцы з супрацоўнікам Ратау, паведаміў: «Нашы дзелавыя зносіны з Донвугалем пасьпяхова разьвіваюцца. Даволі сказаць, што з 1925 году мы пашырылі імпарт данецкага антрацыту ў Італію амаль у 8 разоў. Савецкі антрацыт ня толькі вытрымаў канкурэнцыю ангельскага антрацыту, але паступова выцясьняе яго з цэлага шэрагу правінцый. Некаторыя італьянскія правінцыі ў 1928 годзе поўнасьцю пакрывалі свае патрэбы ў апале данецкім антрацытам. У бягучым годзе лік спажыўцоў, патрабуючых выключна савецкі антрацыт, значна павялічыўся. Такі посьпех данецкага антрацыту трэба вытлумачыць выключна высокімі якасьцямі яго.

Рэгулярныя параходныя зносіны Гаўр—Ленінград

ЛЕНІНГРАД, 24-5. Прадстаўнік францускай параходнай кампаніі „Фенч Лейн“, які прыехаў у Ленінград, паведаміў наступнае карэспандэнту Роста: „Прыход у бліжэйшы час у ленінградзкі порт парахода кампаніі «Полонь» зьяўляецца пачаткам рэгулярных тавара-пасажырскіх зносін паміж Гаўрам і Ленінградам. Савецка-француская лінія будзе абслугоўвацца хуткаходнымі параходамі. Прыбыцьцё парахода ў Ленінград для пачатку прызначана адзін раз у месяц. Мне хочацца падкрэсьліць вялікую працу „Фенч Лейн“, накіраваную да ўстанаўленьня непасрэднай транспартнай сувязі з Савецкім Саюзам.

Канфэрэнцыя Малой Антанты не дала ніякіх вынікаў.

ВЕНА, 23-У. Як паведамляюць з Белграду, канфэрэнцыя Малой Антанты скончылася. Амаль адзіны вынік канфэрэнцыі белградзкія палітычныя колы бачаць ў працягу саюзных дагавораў паміж сябрамі Малой Антанты і ўтварэньні арбітражнага дагавору паміж імі, заснаваньне так званай „эканамічнай Малой Антанты“ адтэрмінавана з прычыны вялікіх супярэчнасьцяй.

Што датычыцца пытаньня аб адносінах з СССР, то, як паведамляе прэса, ініцыятыва Бэнеша, які дамагаўся агульнай пазіцыі Малой Антанты ў гэтым пытаньні пацярпела няўдачу. Канфэрэнцыя рашыла прадаставіць кожнаму сябру Малой Антанты свабоду дзейнічаньня ў пытаньні аб адносінах з СССР. Адсутнасьць вынікаў гэтай канфэрэнцыі знашла свой выраз таксама ў канчатковым афіцыйным паведамленьні аб работах канфэрэнцыі. У гэтым паведамленьні ўказваецца, што канфэрэнцыя не знайшла прычын для таго, каб зьмяніць пазіцыю Малой Антанты ў пытаньні аб адносінах з СССР.

Нездаволеньне статутам Лігі Нацый.

БЭРЛІН, 22-5. У Мадрыдзе адчыніўся кангрэс нацыянальных таварыстваў „прыяцеляў Лігі Нацый“. На першым пасяджэньні кангрэсу аргентынская дэлегацыя выступіла з патрабаваньнем скасаваць агаворку ў статуце Лігі Нацый аб тым, што прынцып няўмешваньня эўрапейскіх дзяржаў у справы амэрыканскіх дзяржаў (дактрына Монроэ) «не лічыцца несумясьцімым з якою-небудзь з пастаноў статуту“. Аргентынская дэлегацыя зазначыла, што прыкрываючыся дактрынаю Монроэ, імпэрыялізм Злучаных Штатаў пагражае незалежнасьці дзяржаў Лацінскае Амэрыкі.

Гішпанская дэлегацыя заявіла, што яна падтрымлівае аргентынскае патрабаваньне.

Далейшае абмеркаваньне пытаньня перададзена ў камісію. Пасьля гэтага кангрэс пераважаючаю большасьцю галасоў выказаў пажаданьне, каб на падставе арт. 19 статуту Лігі Нацый былі перагледжаны „усе існуючыя ўгаворы, якія супярэчаць прынцыпам Лігі“.

ПЯТЫ УСЕСАЮЗНЫ ЗЬЕЗД САВЕТАЎ.

Даклад тав. Калініна.

МАСКВА, 25-У. Усесаюзны Зьезд Саветаў на вячэрнім пасяджэньні 25-га мая заслухаў даклад тав. Калініна аб шляхох уздыму сельскае гаспадаркі і каапэрацыйным будаўніцтве вёскі.

Свой даклад тав. Калінін пачынае з разгляду прычын адсталасьці нашае сельскае гаспадаркі. Ён зазначае, што галоўнаю прычынаю гэтай адсталасьці зьяўляецца раздробленасьць сялянскае гаспадаркі, якая зьявілася пасьля Кастрычнікавае рэвалюцыі, і як вынік гэтага—зьмяншэньне яе таварнасьці. Праз заснаваньне грамадзкага земляробства можна перамагчы тую неадпаведнасьць, якая існуе ў сучасны момант між попытам на прадукцыю сельскае гаспадаркі і яе вырабам. Вось чаму ў апошні час была высунута ідэя заснаваньня буйных калектыўных гаспарадак і пашырэньня калгаснага руху. Аднак, было-б няправільным, кажа т. Калінін, разьвіцьцю сацыялістычнага сэктару ў сельскай гаспадарцы супроцьставіць разьвіцьцё індывідуальных працоўных сялянскіх гаспадарак. Наадварот, у даны момант неабходна ўжываць захады, накіраваныя ня толькі да пашырэньня сацыялістычнага сэктару, але і да павялічэньня ўраджайнасьці некаторых абшараў у адзінаасобных сялянскіх гаспадарках.

Тав. Калінін спыняецца далей на шляху разьвіцьця сельскае гаспадаркі ў капіталістычных краін і ў нас. Ён даводзіць, што ў капіталістычных краінах сялянская працоўная гаспадарка прымушана загінуць, бо яе замяняе капіталістычная гаспадарка. Але наш шлях зусім інакшы. Гэты шлях не дапусьціць заняпаду бядняцка-серадняцкае гаспадаркі, а наадвот, праз калектывізацыю ўзьніме яе і паставіць на вышэйшы ўзровень тэхнікі. Некаторыя сяляне баяцца, што пры пераходзе на гэты шлях яны пазбавяцца сваёй гаспадаркі. Яны не разумеюць таго, што яны пазбавяцца не гаспадаркі, а ланцугоў, якія іх зьвязалі і не даюць магчымасьці пасоўвацца наперад.

Наш шлях—замест дробных сялянскіх гаспадарак з нізкаю тэхнікаю, нікчэмнаю прадукцыйнасьцю працы, нязначнаю таварнасьцю—зрабіць магутныя калектыўныя і савецкія гаспадаркі, прадукцыя якіх здавальняла-б поўнасьцю патрэбы насельніцтва.

Наш шлях—гэта ня толькі перабудаваць у аснове эканоміку вёскі, але і яе культуру, быт. Наш шлях—зрабіць з кожнага селяніна актыўнага будаўніка сацыялістычнае грамады.

Тав. Калінін на шматлікіх прыкладах паказвае разьвіцьцё за апошнія гады ўсіх зьвеньняў сацыялістычнага сэктару сельскае гаспадаркі. Ён падае даныя аб росьце саўгасаў і калгасаў, ён падрабязна спыняецца на ролі машынатрактарных станцый у справе сацыялістычнае перабудовы сельскае гаспадаркі. Ён даводзіць вялікае значэньне кантрактацыі гэтага галоўнага рычага ўзьдзейнічаньня на індывідуальную сялянскую гаспадарку.

Шлях сацыялістычнага будаўніцтва сельскае гаспадаркі—вельмі складаны і вельмі цяжкі шлях—зазначае тав. Калінін. На гэтым шляху ёсьць шмат перашкод, якія нам трэба перамагчы. І мы іх пераможам. Для гэтага мы мабілізуем усе сілы пралетарыяту і сялянства, заклічам на дапамогу навуку і тэхніку, прыцягнем да гэтай справы высокакваліфікаваных спэцыялістаў.

Другая палова вячэрняга пасяджэньня была прысьвечана спрэчкам па дакладу т. Калініна.

З вялікаю ўвагаю Зьезд заслухаў прамову тав. Будзёнага, які зьвярнуў увагу Зьезду на неабходнасьць выхаваньня культурнага актыву вёскі, які павінен даць значную дапамогу ў справе перабудовы сельскае гаспадаркі. Тав. Будзёны выказаўся за заснаваньне саюзнага Наркамзему, які, на яго думку, у галіне сельскае гаспадаркі павінен адыграць ролю штабу, які зьяўляецца ВСНГ у адносінах да прамысловасьці.

Апроч тав. Будзёнага на вячэрнім пасяджэньні выступілі наступныя таварышы: Лякса (УССР), Кара-Ахмэдаў (ЗССР), Саветкін (Сярэдняе Паволжжа), Мазурэнка (УССР) і Ганчарова (Паўночны Каўказ).

Спрэчкі па дакладу тав. Калініна.

МАСКВА, 27-У. На ранішнім пасяджэньні 5-га Усесаюзнага Зьезду Саветаў 27-га мая адбываліся спрэчкі па дакладу т. Калініна. У спрэчках выступалі сяляне-беднякі, батракі, а таксама працаўнікі цэнтральных органаў. Трэба спыніцца на прамове старшыні ўсесаюзнага цэнтру сельска-гаспадарчае каапэрацыі т. Уладзімірскага, які падкрэсьліў вялікае значэньне сельска-гаспадарчае каапэрацыі ў перабудове сельскай гаспадаркі на больш высокай тэхнічнай базе і ў яго каапэраваньні.

—Наша сельска-гаспадарчая каапэрацыя,—зазначыў Уладзімірскі, —яшчэ не падышла шчыльна да задач, пастаўленых перад ёю. Яна яшчэ не перавяла сваёй працы на рэйкі вытворчага каапэраваньня сельскае гаспадаркі, яна пакуль-што яшчэ застаецца ў значнай меры каапэрацыяй збытавою. А разам з тым неабходна прызнаць той факт, што бяз удзелу міліёнаў сялян, якія ўваходзяць у сельска-гаспадарчую каапэрацыю, пастаўленыя перад намі задачы вырашаны ня будуць.

Народны Камісар Земляробства УССР тав. Шліхтэр лічыць недастатковым прадугледжаны пяцігадовым плянам тэмп калектывізацыі сельскае гаспадаркі. Каб пацьвердзіць сваю думку, тав. Шліхтэр падае такія даныя: у 1927-28 г. агульны лік калгасаў на тэрыторыі Саюзу складаў 32 тысячы. На 1928-29 г. лік калгасаў згодна кантрольных лічбаў павінен быў быць даведзеным да 38 тысяч; на справе-ж у першыя паўгодкі сёлетняга году лік іх дасягнуў ужо 40 тысяч. Значна пераменшана ў пяцігодцы, на думку Шліхтэра, і колькасьць таварнага хлеба, якую павінны даць калгасы.

З вялікаю ўважлівасьцю Зьезд заслухаў прамову буйнага спэцыяліста ў галіне сельскае гаспадаркі прафэсара Вавілава.

Наша сельская гаспадарка, зазначыў прафэсар Вавілаў, мае дзьве навалы: вымярзаньне зімою і суш улетку. З гэтымі навалам і змагаецца навуковая агранамія. Нашы дасьледчыя станцыі, хоць і маюць вялікія дасягненьні, але яшчэ не далі такога гатунку засеўнага матар'ялу, які гарантаваў-бы нас ад вымярзаньня і ад сушы, і быў-бы адначасна рэнтабельным.

Тав. Вавілаў у якасьці способаў, якія спрыяюць большай трываласьці земляробства, зьвярнуў увагу на неабходнасьць перасунуць земляробства з паўднёвых і паўднёва-ўсходніх раёнаў СССР у паўночныя раёны, дзе, як паказаў вопыт, заўсёды вялікая ўраджайнасьць. Тав. Вавілаў запэўніў Зьезд, што навуковыя працаўнікі справу сацыялістычнага будаўніцтва лічаць сваёю справаю і перапоўнены такім уздымам, як і працоўныя масы Савецкага Саюзу. Заклік Зьезду да навуковых працаўнікоў яны пачуюць.

На ранішнім пасяджэньні выступіў з вялікаю прамоваю арганізатар машына-трактарных станцый на Украіне аграном Маркевіч.

Сацыялістычная перабудова сельскае гаспадаркі, сказаў т. Маркевіч, патрабуе для свайго вырашэньня шмат абавязковых умоў. Першая ўмова—гэта шпаркі і магутны тэмп індустрыялізацыі краіны, другая ўмова—зьнішчыць свае ўласныя буйныя пэдахваты ў галіне навуковае працы якая павінна прысьці на дапамогу нашай практычнай працы, трэцяя ўмова —стварыць кадры спэцыялістаў. Тав. Маркевіч выказвае поўную упэўненасьць, што ўсе гэтыя ўмовы будуць створаны і будаўніцтва сацыялізму будзе скончана з посьпехам.

На ранішнім пасяджэньні выступалі таксама такія таварышы: Фядотаў (УССР), Рачыцкі (БССР), Воўкаў (ТуркССР), Зэйпэр (Адэская акруга УССР), Зяленская (УССР), Махутаў (Бурата-Мангольская рэспубліка), Навасёлаў (Ленінградзкая вобласьць), Паршын (Сярэдня-Волская вобласьць), Мурашава (Тульская губ.), Вадаласкі і Мялькуноў (Паўночна-Каўкаскі край) і Нанобашвілі (ЗССР, Грузія).

Абвостраньне адносін між Італіяй і Югаславіяй.

РЫМ, 24-У. У зьвязку з угодкамі выступленьня Італіі ў сусьветнай вайне, у Рым склікана блізка 10.000 студэнтаў, якія ўваходзяць ва ўнівэрсытэцкія фашысцкія групы. Гэтыя студэнты прайшлі праз увесь горад урачыстай маніфэстацыяй са сьцягамі Далматыі і плякатамі з надпісамі: „Вайна ня скончыла аб'яднаньня Італіі“, „няхай жыве італьянская Далматыя». Напярэдадні ў некаторых тэатрах і кіно студэнты наладжвалі антыюгаслаўскія маніфэстацыі. У зьвязку з гэтым трэба зазначыць, што, выступаючы ў парляманце пры абмеркаваньні бюджэту міністэрства замежных спраў, некаторыя дэпутаты абвінавачвалі Югаславію ў варожых адносінах да Італіі і ў нявыкананьні ўгавору. Адзін дэпутат, выступаючы ад імя ранейшых дабрахвотнікаў, абвінавачваў Югаславію ў тым, што яна правакуе Італію, і скончыў сваю прамову зазначэньнем, што ранейшыя дабрахвотнікі лічаць вайну „няскончанаю“.

У АЎГАНІСТАНЕ.

Ангельцы дамагліся ў Аўганістане панаваньня рэакцыі.

ЛЁНДАН, 25-У. «Дэйлі Мэйль» заяўляе, што выезд Аманулы з Аўганістану ня выклікаў зьдзіўленьня ў добра асьвядомленых лёнданскіх колах. „Дэйлі Гэральд“, абмяркоўваючы становішча ў Аўганістане, спыняецца на палітыцы Хабібулы. Газэта падкрэсьлівае, што ва ўнутранай палітыцы Хабібула прытрымліваецца курсу крайняе рэакцыі, зьнішчаючы ўсе рэформы. У замежнай палітыцы ён выяўляе варожасьць да савецкага ўраду і прыязьнь у адносінах да ангельскага. „Водлуг агульнае думкі,—зьяўляе «Дэйлі Гэральд»,—Хабібула абавязан за атрыманьне трону ангельскаму пасланьніку ў Кабуле Гэмфрысу“.

Барацьба яшчэ ня спынілася.

КУЛЯБ, 24-5. Пашырэньне сфэры ўплыву Гулям-Набі-хана і пасоўваньне яго атраду да Баскургану выклікае непакой у кабульскай улады.

Бандыты—апора Бачэ-Сакао.

КЕРКІ, 24-5. Эмігранты з Андхольскага раёну передаюць, што выдатныя правадыры туркменскае антысавецкае эміграцыі, якія ў свой час былі вядомымі, як бандыцкія дзеячы ў Туркменістане, давалі рэальную дапамогу прыхільнікам Бачэ-Сакао пры ўчыненьні ім перавароту ў паўночных правінцыях.

Рабункі і гвалты над мірным насельніцтвам.

КУЛЯБ, 24-5. З раёну Хаабаду, які зьяўляецца крэпасьцю басмацтва, ня спыняюць пераходзіць на савецку тэрыторыю аўганцы, якія выратоўваюцца ад сваволства мясцовае ўлады.

Уцекачы перадаюць, што вайсковыя часьці Бачэ-Сакао зусім недысцыплінаваныя і ўчыняюць рабункі і гвалты над мірнымі жыхарамі. Улада ня мае магчымасьці змагацца з распушчанасьцю салдатаў.

РЫМ, 26-5. МАКСІМ ГОРКІ ВЫЕХАЎ У МАСКВУ ПРАЗ БЭРЛІН.

Пасьля „аздараўленьня“ Польшчы—„аздараўленьне“ Румыніі.

ВАРШАВА, 23-У. Амэрыканскі фінансавы дарадчык у Польшчы Дзюі выяжджае гэтымі днямі ў Бухарэст, каб азнаёміцца з фінансавым і гаспадарчым становішчам Румыніі. Дзюі будзе мець спатканьне з прадстаўнікамі гаспадарчых колаў, а таксама з фінансавым дарадчыкам Румыніі прафэсарам Рыцам.

АБ ЧЫМ ГАВОРЫЦЬ УСЯПОЛЬСКАЯ ВЫСТАЎКА Ў ПАЗНАНІ.

20-га мая ў Пазнані з вялікай урачыстасьцю ў прысутнасьці прэзыдэнта адчынілася ўсяпольская выстаўка. У гэты дзень здавалася, што польская грамадзкасьць—як фашысцкая пілсудчына, так і апазіцыя—забылі пра цяжкі эканамічны крызіс, пра ўзрослую барацьбу ў лягэры буржуазіі, пра пагражаючы рост рэвалюцыйных настрояў працоўных мас і нацменшасьцяй, пра беспрацоўных тэкстыльшчыкаў, якія галадаюць, і дзесяткі тысяч бяспрытульных, якія валяюцца пад акрытым небам на вуліцах і пляцох краіны. Здаецца, што ўсе і ўсё жывуць амаль аднэй выстаўкай.

Нават апазіцыйны друк, які малюе сучаснае становішча згушчонымі фарбамі, і той у гэты дзень выслаўляў „народ, які здолеў за дзесяць гадоў сваёй незалежнасьці ўтварыць столькі каштоўнасьцяй ва ўсіх галінах гаспадаркі і культуры“.

З гонарам гавораць аб надзвычайных разьмерах выстаўкі. Яна займае абшар у 600 тыс. кв. мэтраў. З іх забудавана 170 тысяч. Урадавы аддзел выстаўкі знаходзіцца ў спэцыяльна пабудаваным палацы, які займае пляц у 14 тыс. кв. мэтраў. Паасобныя павільёны адведзены міністэрству сувязі аграрнай рэформе, пошце, тэлеграфу, зямельнаму банку і мэтэоралёгічнаму інстытуту.

Сьвяточны настрой не заціямеваецца і тым, што выстаўка праглынула замест спачатку вызначаных 15 міліёнаў злотых каля 100 міліёнаў. Зараз, калі няма грошай, пры няўхільным росьце дэфіцыту замежна-гандлёвага балянсу і безнадзейных спробаў атрымаць пазыку, затрата такой вялікай сумы—бясспрэчна вялікая афяра. Але-ж ініцыятар выстаўкі—урад Бартэля няспыніўся перад гэткай афярай. Шэраг дзяржаўных і грамадзкіх дзеячоў у гутарцы з журналістамі спадзяюцца, што выстаўка выкліча „адухаўленьне і ўздым энэргіі і дасьць штуршок далейшаму будаўніцтву“.

Але-ж ці так гэта на самой справе?

Выстаўка паказвае вялікія дасягненьні ў Польшчы. І паволі напрашваецца пытаньне чаму-ж у краіне разруха і галота, куды ідзе плён працы польскага рабочага і сялянства?

Выстаўка не дае на гэтыя праклятыя пытаньні простага адказу.

Яе дыяграмы маўчаць аб тым, што польскі народ ужо не гаспадар у сябе дома, што сапраўдны гаспадар у краіне—гэта чужаземны капітал. У польскай нафтавай прамысловасьці чужаземцам належыць да 60 проц. усяго укладзеннага ў яе капіталу, у электрычнай—43, у горнай—33 і г. д.

Фінансы краіны—сапраўдная вотчына амэрыканскага капіталу. Дзякуючы пазыцы, атрыманай Польшчай у 1927 годзе ў Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатах, амэрыканскі капітал атрымаў вялізарны ўплыў на фінансы краіны, які ён выкарыстоўвае для захопу ў свае рукі польскіх прадпрыёмстваў і выцягваньня як мага больш прыбытку.

Пазыка 1927 году ўжо была заключана на цяжкіх умовах. Замест 72 міліёнаў даляраў, якія складалі намінальную суму пазыкі, Польшча атрымала 65 міліёнаў, 7 міліёнаў даляраў засталі ў кішэнях амэрыканскіх банкіраў у выглядзе камісійных. Акрамя гэтага, польскі ўрад быў змушан гарантаваць пазыку мытавымі прыбыткамі, а паводле патрабаваньні амэрыканскіх банкіраў былі праведзены важныя зьмены ў падатковай сыстэме чыгуначнай палітыкі краіны. Польшчы быў навязан амэрыканскі фінансавы дарадчык, які атрымаў магчымасьць рабіць свае „прадстаўленьні“ польскаму ўраду, калі ён знаходзіць, што тыя ці іншыя мерапрыёмствы супярэчаць інтарэсам яго даручыцеляў. Нядаўна польскі друк з затоеным скрыгатаньнем зубоў паведамляў аб апошнім дакладзе амэрыканскага дарадчыка Дзюі, які даў у ім польскаму ўраду новыя „парады“ аб зьмене фінансавай палітыкі ў напрамку далейшых уступак капіталістам. І ўрад пасьпяшаўся ў дакладнасьці выпаўніць гэтыя «парады».

Вось і зараз, у сувязі з выстаўкай, Дзюі палічыў неабходным у сваім інтэрв'ю прачытаць натацыю польскаму народу. Паказваючы на тое, што польская канстытуцыя гарантуе свабоду разьвіцьця ўсім народам і нацыям, ён сказаў літаральна наступнае: „Польскі ўрад заняў сярод іншых народаў цьвёрдую пазіцыю на шляху да ажыцьцяўленьня сучасных ідэй (?), і зараз польскія грамадзяне павінны іх ажыцьцявіць у дачыненьні паміж адным грамадзянінам і другім». Пытаньне аб нацменшасьцях належыць мінуламу. Значыць, фашысцкая дыктатура Пілсудзкага з яе лютым прасьледваньнем украін адухоўлена лепшымі пажаданьнямі, а ва ўсім вінаваты адсталыя масы. Па думцы Дзюі, выстаўка пакажа масам, што яна ёсьць вынік працы ўсіх народаў, што насяляюць Польшчу

Але-ж Дзюі маўчыць аб тым, што амэрыканскі капітал, карыстаючыся ўплывам на фінансы краіны, захапляе ўсё новыя канцэсіі на ўмовах, якія вялікім цяжарам ускладаюцца на плечы працоўных. Лепшая ілюстрацыя—гэта нядаўна атрыманая амэрыканцам Гаррыманам электрычнай канцэсіі.

Канцэсія распаўсюджваецца на ўсю прамысловую частку краіны, уключаючы Верхнюю Сілезію, і заключана на 60 гадоў. Канцэсія мае характар манаполіі. Для спажыўца энэргіі ўтвораны вельмі цяжкія ўмовы. Гаррыман атрымаў выключнае права снабжаць электрычнай энэргіяй мясцовасьці, на якія распаўсюджваецца канцэсія. У працягу 5 гадоў ніводная абшчына ня мае права будаваць электрычную станцыю. З другога боку, Гаррыман мае права адмаўляцца ад снабжэньня энэргіяй такія месцы, якія, па яго думцы, не дадуць дастатковага прыбытку. Гэта значыць, што ўсё разьвіцьцё прамысловасьці ў значнай частцы ставіцца ў залежнасьць ад добрай волі Гаррымана.

Гэткім чынам, ня толькі фінансы, але і прамысловасьць краіны знаходзяцца ў руках амэрыканскага капіталу. Штодзённа Польшча ўсё больш падпадае пад цяжкае ярмо дыктатуры фінансавага капіталу Паўночна Амэрыканскіх Злучаных Штатаў, волю якога паслухмяна выконвае польская буржуазея.

Вось аб чым гаворыць выстаўка ў Пазнані розуму і сэрцу польскага рабочага і селяніна.

А. Ржэвускі.

Да дзесяцігодзьдзя партыйнай асьветы на Беларусі.

Беларускі Камуністычны Унівэрсытэт імя У. І. Леніна разьвіўся і вырас з парыйнай школы. Першая партыйная школа была арганізавама ў 1919 г. пры ЦК Камуністычнае партыі Літвы і Беларусі. Яна складалася з 60 маладых партыйцаў і камсамольцаў. Гэтая ў большасьці вайсковая моладзь вывучала палітычную эканомію, праграму УсеКП(б), Камуністычны Маніфэст, гісторыю рэвалюцыйнага руху, вайсковае пытаньне, арганізацыйнае пытаньне, аграрнае і мэтады агітацыі і прапаганды. Школа працавала ў віры грамадзянскай барацьбы: прымушана была вандраваць з Менску ў Бабруйск і зноў у Менск. У верасьні 1919 г. школа была распушчана.

Другая партыйная школа была арганізавана пры ЦК КП(б)Б у 1920 г.—зараз-жа па ўтварэньні БССР. Склад школы таксама быў пераважна вайсковы. У навучальны плян уваходзілі асноўныя грамадзкія тэарэтычныя дысцыпліны; у канцы году чыталіся цыклы практычнай працы. Школа праіснавала да чэрвеня 1921 году.

Увосені 1921 г. адчынілася цэнтральная партыйная школа з яўрэйскім аддзелам. Да 1923 г. навучальны плян школы быў значна ўдасканален. Трэба адзначыць, што ЦПШ першая перайшла на двухгадовы курс і на лабараторную (Дальтон-плян) сыстэму выкладаньня.

У 1924 годзе ЦПШ рэарганізавана ў Вышэйшую Партыйную Школу з трохгадовым курсам. Пад школу адводзіцца адпаведны будынак, добра абсталёўваюцца габінэты. Курсанты, апроч навучаньня ў школе, шырока разгортваюць пазашкольную працу на фабрыках, заводах і ў вёсцы.

У 1925 годзе Вышэйшая Партыйная Школа рэарганізуецца ў Камуністычны Унівэрсытэт Беларусі.

Асноўная задача Камуністычнага Унівэрсытэту—даць тэарэтычна ўзброеных, бальшавіцкі выхаваных і практычна падрыхтаваных работнікаў для Камуністычнай Партыі Беларусі. Сёньня ў умовах БССР, краіны пераважна сялянскай, Камвуз рыхтуе, галоўным чынам, партыйных работнікаў для сельска-гаспадарчых раёнаў, забясьпечваючы адначасова падрыхтоўку работнікаў для прамысловасьці, а таксама прапагандыстаў для сеткі партыйнай асьветы.

Камуністычны Унівэрсытэт зьяўляецца навучальнай установай для перападрыхтоўкі партыйнага актыву.

Ад паступаючых у Камуністычны Унівэрсытэт патрабуецца ня менш 3-х гадовы стаж актыўнае партработы і веды ў аб'ёме пачатковай школы.

З 1928-29 нав. году Камуністычны Унівэрсытэт перайшоў на 4-хгадовы курс навучаньня. На першым курсе праходзяцца агульна-адукацыйныя дысцыпліны, на вышэйшых—грамадзкія. У курс грамадзкіх дысцыплін уваходзяць: палітычная эканомія, дыялектычны матэрыялізм, ленінізм, гісторыя УсеКП(б) і КП(б)Б, эканамічная палітыка, сельска-гаспадарчая эканоміка і арганізацыя сельскае гаспадаркі, эканамічная геаграфія, дзяржаўнае права і гісторыя клясавае барацьбы. (Гісторыя Расеі і СССР, гісторыя Беларусі і БССР, гісторыя Захаду і Ўсходу). Для паступаючых уведзена аднагадовая падрыхтоўка па грамадзкіх і агульна-адукацыйных дысцыплінах праз завочнае навучаньне.

У сувязі з пазашкольнай практычнай працай студэнтаў праходзіцца курс партыйнага будаўніцтва.

Сыстэма заняткаў лябараторная.

З пачатку 1927-28 нав. году пры Камуністычным Унівэрсытэце пачаў функцыянаваць Завочны Камуністычны Унівэрсытэт, які зараз ахапляе 150 студэнтаў.

Пры дзённым Камуністычным Унівэрсытэце ўжо 3-ці год існуе Вячэрні Камвуз з 3-хгадовым курсам навучаньня, які наведваюць партыйцы—рабочыя і служачыя, што працуюць на прадпрыёмствах і ва ўстановах.

З 1928-29 нав. году пры Камуністычным Унівэрсытэце працуюць 1-гадовыя камсамольскія курсы для падрыхтоўкі марксысцка-падкаваных работнікаў па лініі камсамолу. Роўналежна існуюць вячэрнія камсамольскія курсы, якія маюць разгарнуцца ў вячэрні камсамольскі унівэрсытэт.

Беларускі Камуністычны Унівэрсытэт імя У. І. Леніна абслугоўвае сваімі сіламі сетку нядзельных Камуністычных Унівэрсытэтаў у Менску і Гомелі.

Такім чынам, Беларускі Камуністычны Унівэрсытэт імя У. І. Леніна ў сучасны момант ахапляе амаль усю сетку вышэйшай партыйнай і камсамольскай асьветы; разам з гэтым Камуністычны Унівэрсытэт зьяўляецца і цэнтрам ленінска-марксысцкай думкі ў БССР, паколькі асноўныя сілы, што працуюць у Беларускім навуковым Т-ве марксыстаў, зьяўляюцца і навуковымі працаўнікамі Камуністычнага Унівэрсытэту.

А. Сянкевіч.

ЦІ ГАТОВЫ МЫ ДА ЧЫСТКІ САВЕЦКАГА АПАРАТУ?

(Гомельская акр.).

Ня гледзячы на вялікую растлумачальную працу аб значэньні чысткі савецкага апарату, тэмп падрыхтоўкі да чысткі недастатковы. Выдзеленыя тройкі садзейнічаньня згрупоўваюць сваю ўвагу на адшуканьні „былых людзей“, але зусім не займаюцца выяўленьнем работнікаў, якія сваімі дзэяньнямі скажаюць клясавую лінію, ствараюць валакіту, займаюцца шкодніцтвам, груба адносяцца да наведвальнікаў.

У многіх установах калектыў не аказвае дапамогі выдзеленым тройкам. Кіраўнікі ўстаноў таксама слаба рыхтуюцца да гэтай важнай кампаніі. Прадстаўленыя ў РСІ матар'ялы ня могуць лічыцца здавальняючымі. У першую чаргу чыстка будзе праводзіцца ў апаратах—судова-сьледчых органаў, фінансавых, страхавых, статаддзелаў, органаў працы і сэкцыі беспрацоўных савгандльслужачых.

Горш абстаіць справа з вылучэньнем лепшых кадраў рабочых на кіруючую працу. Да гэтага часу да падрыхтоўкі замены заўважваюцца індыфэрэнтныя адносіны. Кіраўнікі ўстаноў яшчэ ня вывучылі пытаньня аб неабходнасьці падрыхтоўкі кадраў для замены вычышчаных, а на прадпрыёмствах слаба праводзіцца абгаварэньне кандыдатур рабочых для вылучэньня ў савецкі апарат. Саюзныя арганізацыі павінны разгарнуць гэту працу.

А мятла РСІ для большасьці ўстаноў акругі патрэбна. У зямельных органах многія справы марынаваліся больш 2-х год. Селянін ужо ведае, што для атрыманьня даведкі ў земаддзеле ён павінен патраціць некалькі дзён. Бухгальтэрыя райлесзагу запусьціла справаздачнасьць. Гадавы балянс толькі ў красавіку скончан. У акрсабезе, з прычыны нядбайных адносін апарату да працы, заявы сялян вандравалі ў працягу 7-мі месяцаў па розных установах акругі. У акрстрахкасе ўвесь час адказваюць—„прыходзь заўтра“, „аддай у рэгістрацыю“, „паперка недзе згубілася“ і г. д.

У камунаддзеле, па прычыне апарату, патрачана нямэтазгодна некалькі дзесяткаў тысяч рублёў. Каапэрацыйны апарат засьмечан чужымі людзьмі, а некаторыя з іх нават нядаўна былі высунуты на адказную працу. Характэрна адзначыць, што ў зямельным аддзеле пачалі ўцякаць супрацоўнікі. Каля 40 чалавек звольніліся па ўласным жаданьні. У некаторых установах кіраўнікі даюць добрыя водзывы пакідаючым пасады.

Гэткія адносіны да чысткі савецкага апарату прымусілі АКК РСІ ўжыць больш рашучыя меры. Пачатак чысткі перанесен на першыя дні чэрвеня. На кіраўнікоў устаноў ускладзена адказнасьць за падрыхтоўку да чысткі, і прыняты практычныя меры да выкананьня дырэктыў партыі і ўраду.

В.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Трэба вывучыць становішча польскага бяднейшага гарадзкога і местачковага насельніцтва.

Сярод мерапрыёмстваў па палепшаньні матар'яльных умоў жыцьця неарганізаванага гарадзкога і местачковага насельніцтва не малую ролю адыгрывае гарадзкая і местачковая грамадзкая ўзаемадапамога. У яе працы ёсьць пэўныя дасягненьні як у галіне ўцягненьня ў члены таварыстваў гарадзкой і местачковай беднаты, так і ў галіне аказаньня ёй сталай дапамогі. Але поруч з гэтым мы бачым, што кіруючыя органы таварыстваў амаль што нічога не зрабілі, каб растлумачыць беднаце мэты і задачы гаратзкой узаемадапамогі, уцягнуць яе ў таварыствы, стала праводзіць сярод яе культурна-асьветную працу; асабліва гэта адносіцца да польскае беднаты, якая амаль што зусім няўцягнута ў гэтую грамадзкую арганізацыю.

Каб дасканала выявіць усе хібы ў гэтай галіне працы, Народны Камісарыят Сацыяльнага Забясьпечаньня БССР у працягу мая праводзіць у Менскай і Магілеўскай акругах выбарачнае абсьледаваньне матар'яльна-культурнага становішча неарганізаванага польскага гарадзкога і местачковага насельніцтва, якое можа даць станоўчыя вынікі толькі ў тым выпадку, калі да гэтага будзе прыцягнута грамадзкая думка. Трэба, каб школьнікі польскіх школ, ячэйкі ЛКСМ, польскія клюбы і польскае неарганізаванае насельніцтва аддалі гэтай справе належную ўвагу і дапамаглі інспэктарам Сабезу і камітэтам гарадзкой і местачковай узаемадапамогі ў гэтай працы. Практычная дапамога будзе выяўляцца ў тым, што ячэйкі ЛКСМ і школы вызначаць у распараджэньне акруговых інспэктарыятаў сацыяльнага забясьпечаньня неабходны кадр дабрахвотных абсьледавацеляў, абгавораць на сваіх сходах пытаньне аб поўным падтрыманьні гэтага мерапрыёмства шляхам растлумачэньня сваім бацькам неабходнасьці даць патрэбныя і правільныя зьвесткі, а самі грамадзяне прымуць усе крокі да таго, каб анкеты запаўняліся абсьледавацелямі больш поўна, бо на аснове гэтых матар'ялаў органы Сабезу будуць мець магчымасьць прыняць неабходныя меры да больш поўнага і своечасовага забясьпечаньня польскай неарганізаванай беднаты і культурнага яе абслугоўваньня.

І. Масальскі.

Далоў „летні настрой“!

(Магілеў).

Працкалектыў пекароў—досыць вялікі калектыў. У ім 70 рабочых, ён забясьпечвае хлебам значную частку жыхароў Магілеву.

У апошнія дні прадукцыя значна зьнізілася па якасьці, стаў выпякацца горшы хлеб.

— Знайсьці вінавайцу!—паставіла сабе мэтаю вытворчая нарада.

— Муку сталі выдаваць горшую,—казалі адны.—Але гэтае меркаваньне было адкінута, бо тутака-ж давялі, у прыватнасьці хлебны інспэктар, што якасьць мукі ня зьнізілася.

І вось выкрыта сапраўдная прычына. А прычына гэтая ў якасьці працы саміх пекароў:

— Майстроў апанаваў „летні“ настрой; яны імкнуцца як мага хутчэй скончыць працоўны дзень, хутчэй „пашабашыць“.

— Няма цьвёрдай працоўнай дысцыпліны, няма і цьвёрдага выкананьня правілаў унутранага распарадку.

— Напрыклад, дрожджы дзеля закваскі ня ў час нарыхтоўваюцца, гэтай працай займаецца ня майстар, а вучань і г. д.

«Вінавайца» знойдзен. Трэба біць па ім, трэба даць спажыўцу добраякасны хлеб, ня зьніжаючы, а павышаючы яго якасьць.

Наладзім сталы кантроль над хлебам як з боку вытворчых нарад, гэтак і з боку спажыўца.

Далоў «летні» настрой!

[illegible]вік.

Дасягненьні і хібы каапэрацыі.

(Старадарожскі р. Бабруйшчына).

[illegible]

Конкурс на лепшую афіцыянтку рабочай сталоўкі.

Барысаў, 24-V. [illegible]

У плян конкурсу ўваходзяць наступныя моманты:

1) Абслугоўваньне і ўзаемаадносіны з наведвацелямі.

2) Гігіенічныя звычкі афіцыянткі і санітарнае становішча месца харчаваньня сталуючых.

[illegible] падагуленьня ўсёй працы, арганізован будзе вялікі вечар, на якім лепшыя 4 афіцыянткі атрымаюць каштоўныя рэчы. Па думцы камісіі і спэцаў нархарчаваньня гэты конкурс палепшыць становішча нашага гарадзкога грамадзкага харчаваньня.

Клібанаў.

Сяўба праходзіць пасьпяхова.

Гомель, 25-5. У акрузе вясеньняя сяўба ў разгары. У большасьці селішчаў сяўба будзе скончана да 2 чэрвеня. Сёлета значная частка сялян сеюць адсартаваным насеньнем. На 15 мая зернаачышчальнымі машынамі адсартавана: у Камарынскім раёне—146 проц., Буда-Кашалёўскім—110, Уваравіцкім—90, Лоеўскім—106, Церахоўскім—87, Чачэрскім—90, Брагінскім—95, Веткаўскім—98, Гомельскім—85, Хойніскім—109, Рэчыцкім—71. У астатніх раёнах зернаачышчэньне яшчэ праводзіцца.

Пасеўным насеньнем сялянства забясьпечана. Многія культуры загатоўлены ў дастатковай колькасьці, і попыт насельніцтва быў поўнасьцю задаволен. У некаторых раёнах былі нават лішкі асобных культур.

Машыны дастаўляліся своечасова. Плян завозу машын выканан з перавышэньнем.

Рамонтныя майстэрні ёсьць ва ўсіх раёнах. Пасьпяхова працавалі майстэрні некаторых саўгасаў. У некаторых майстэрнях адчуваўся недахоп жалеза.

Калгаснае будаўніцтва расьце. Цяга насельніцтва да калектывізацыі вялікая. Некаторыя калгасы зрабіліся прыкладнымі для сялян, і ў райвыканкомы паступае многа заяў аб пасылцы працаўнікоў для правядзеньня калектывізацыі. Плян калгаснага будаўніцтва ў акрузе выконваецца пасьпяхова. Калгассаюз ужо арганізаваў 43 калгасы на плошчы каля 10 тысяч гэктараў. Намячаецца арганізаваць яшчэ 12 калгасаў на плошчы 2450 гэкт. у Уваравіцкім, Веткаўскім і Рэчыцкім раёнах.

Да пытаньняў каапэраваньня сялянства таксама адносіцца з цікавасьцю. З 1 кастрычніка да 15 мая ў акрузе арганізавана 188 новых розных сельска-гаспадарчых каапэрацыйных аб'яднаньняў. З іх: сельска-гаспадарчых крэдытных таварыстваў—3, машынных таварыстваў—37, малочных—22, ільнаводных—6. У сучасны момант у акрузе лічыцца 950 розных каапэрацыйных аб'яднаньняў.

Барацьба са шкоднікамі сельскай гаспадаркі пачынае разгортвацца. У многіх раёнах працуюць зямельныя абозы. Па акрузе абвешчан двухтыднёвік барацьбы са шкоднікамі, у якім актыўны ўдзел прымаюць члены ТДА-Авіяхіму, працаўнікі зямельных органаў і сялянскі актыў вёскі.

Камсамольскія арганізацыі вельмі многа дапамаглі сваім паходам за ўраджай. У Веткаўскім раёне камсамольцы арганізавалі некалькі калгасаў і выклікалі на выпярэдніцтва камсамольцаў Уваравіцкага і Чачэрскага раёнаў. У некаторых раёнах камсамолія пасьпяхова правяла збор попелу.

N.

Фэльетон.

„Небясьпечны шкоднік“.

Пачалася гэта «звычайная гісторыя» 12 месяцаў таму назад. Яна яшчэ далёка ня скончана, далёка ня вычарпаны ўсе магчымасьці, каб працягнуць гэтую надзвычайную гісторыю яшчэ на 11 месяцаў, бо чыстка на Беларусі яшчэ не пачыналася, і чыноўнікі ў нас яшчэ маюць голас.

Гісторыя сама па сабе нібы і нязначная.

16-га мая 1928 г. Праўленьне Белдзяржгандлю паслала загады Наркамгандлю БССР сваім аддзяленьням з пунктам аб зьмене цаны на жарабкоў. Зьмена закранула адзін від жарабкоў—у бок нязначнага зьніжэньня.

І вось праз некалькі дзён на Менскі пункт Белдзяржгандлю зьявіўся інспэктар гандлю і... выкрыў пераплату на вялікую партыю жаробкаў у... 3 р. 70 к. Загадчык менскім пунктам рабочы-вылучэнец і да таго-ж актыўны рабкор (партыец); ён растлумачыў, што не атрымаў яшчэ ад праўленьня новага загаду, а таму магчыма такая нязначная пераплата пры набыцьці вялікай партыі жарабкоў.

Тлумачэньні, зразумела, не задаволілі заўзятага інспэктара: ён склаў адпаведны акт і пераслаў яго ў Наркамгандлю БССР, а былы ў той час нарком т. Адамайціс, не разьбіраючы нават у чым справа, не цікавячыся разьмерам пераплаты, напісаў рэзалюцыю: «вінаватых перадаць суду».

І вось тут пачынаецца старая, але вечна новая ў нас валакітушка.

Праз два месяцы пасьля гэтай «страшэннай» пераплаты, сьледчы 4-га вучастку, Менскай акругі, пачаў запрашаць да сябе ў камэру ўсіх працаўнікоў Белдзяржгандлю, у першую чаргу—загадчыка пункту т. Мазо, потым заг. экспартным аддзелам, яго намесьніка, сэкратара і шэраг іншых супрацоўнікаў.

„Хуткае“ сьледзтва цягнулася тыднямі, месяцамі... Сьледчы з сябе выходзіў, каб выкрыць тут „шкодніцтва“, каб знайсьці артыкульчык, на аснове якога можна было-б гэтага непажаданага вылучэнца выслаць за межы БССР—за парушэньне цэн, за скажэньне лініі, за ажыятаж.

Але сьледчаму, пры ўсім жаданьні, не ўдалося гэтага зрабіць, і ён спыніў справу.

Лёгка ўздыхнуў «шкоднік» т. Мазо, лёгка ўздыхнулі і іншыя працаўнікі, якіх ужо спынілі цягаць у камэру для допытаў.

Усё спакойна. Але вось аднойчы, у канцы сакавіка, праз 4 месяцы пасьля «спыненьня» справы, той-жа сьледчы 4-га вучастку ізноў пачаў выклікаць усіх супрацоўнікаў:

— У чым справа,—усхваляваўся т. Мазо і інш.,—нейкая новая пераплата, зноў „хождение по мукам“?..

— Нічога падобнага: справа з пераплатай 3 р. 70 к. ажыла і ўступіла ў новую фазу.

Зноў пашло ўсё спачатку, зноў допыты, выклікі.

— Ведаеце, таварышы, хто павінен пайсьці пад суд? А вось я вам скажу,—урачыста заявіў сьледчы,—кур'ер Белдзяржгандлю, які ня ў час перадаў загад аб зьмене цаны на жарабкоў...

— Дазвольце, але-ж вы спынілі гэтую „гучную“ справу.

— Так, так, я спыніў, але суд... не згадзіўся; тут, разумееце, ёсьць „палітычная ўстаноўка“, і неабходна выявіць шкодніка: ведаеце, на нас ускладаюць цяпер такія заданьні... такую адказнасьць...

І пачаў хадзіць у камэру сьледчага кур'ер Белдзяржгандлю. У яго ўсё пытаюцца, а ён у адказ: «Ня памятаю, што было год таму назад... магчыма, што менскі пункт і са спазьненьнем атрымаў гэты загад...

І зноў сьледчы пачаў выклікаць працаўнікоў Белдзяржгандлю, зноў былі напісаны дзесяткі старонак з... тлумачэньнямі...

Справа гэта, зразумела, яшчэ ня скончылася, і няма надзеі на хуткае сканчэньне яе, бо сьледчаму да гэтага часу не ўдалося выкрыць вінаватага, а суд патрабуе, каб вінаваты быў, каб даставіць яго жывога ці мёртвага на лаўку падсудных; няхай працягнецца яшчэ 11 месяцаў, няхай 3 гады... няхай будуць сьпісаны на гэтую „справу“ яшчэ сотні аркушаў паперы (больш макулатуры будзе...); няхай працаўнікі яшчэ трацяць па 4-6 гадзін у дзень, але той, хто асьмеліўся пераплаціць 3 р. 70 к., той, хто „зрывае“ загатоўкі—павінен быць пакараны... Гэта „небясьпечны шкоднік“...

Так разважае нейкі судзьдзя, так падтрымлівае яго сьледчы, так спакойна глядзяць на гэтую вакханалію наркамгандлёўцы, якія ўхапілі „вылучэнца за рогі“ і чакаюць яго...

Эх, валакітушка, мая ты родная! Доўга, доўга яшчэ будзеш ты жыць і расквітаць у нас...

Л. М.

Вылучэнцы на зьмену нягодным элемэнтам.

У адным з лістоў, атрыманых рэдакцыяй, стары рабочы-батрак так ставіць пытаньне аб чыстцы савецкага апарату:

— Няўжо—піша ён—кулацкія сыны могуць праводзіць правільную палітыку ў адносінах да батракоў і беднякоў, а іх у нас, у савецкім апараце, яшчэ вельмі многа.

У гэтым лісьце батрак правільна выказаў тую думку, якая лягла ў аснову чысткі савецкага апарату. Клясава чужы элемэнт у нашым апараце, які варожа адносіцца да сацыялістычнага будаўніцтва, зьяўляецца галоўнай перашкодай на нашым шляху, галоўнай апорай бюракратызму.

Ачысьціць савецкі апарат можна двума спосабамі: шляхам падрыхтоўкі зьмены з падрастаючага пакаленьня рабочых і сялян, якія навучаюцца ў нашых школах і вузах, і шляхам вылучэньня ў апарат рабочых, батракоў, беднякоў і сераднякоў.

Вылучэньне рабочых у сучасных умовах—найбольш просты і шпаркі тэмп да аднаўленьня нашага апарату. Вось чаму партыя надае гэтаму пытаньню выключную ўвагу. Вось чаму ад правільнай пастаноўкі вылучэньня ў асноўным залежыць посьпех барацьбы з бюракратызмам.

Рабочыя-вылучэнцы звычайна скардзяцца на тое, што яны не атрымліваюць у сваёй рабоце належнай дапамогі, што ім цяжка разабрацца ў новых умовах работы, і што з гэтай прычыны яны ня могуць пасьпяхова справіцца з даручанай ім справай. У сувязі з гэтым самае важнае значэньне ў пастаноўцы вылучэньня набывае правільная падрыхтоўка вылучэнцаў і сыстэматычная дапамога ім на першы час работы.

Падрыхтаваць вылучэнца да работы—гэта значыць, перш усяго, адхіліць выпадковасьць у гэтай справе. Рабочы-вылучэнец павінен прынамсі за паўгода да пераходу на новую работу ведаць, на якую менавіта работу ён будзе накіраваны. Лягчэй усяго вербаваць вылучэнцаў са складу таго рабочага актыву, які працуе пры ўстановах і трэстах. Рабочы-актывіст можа загадзя знаёміцца з тэй галінай працы, у якой яму прыдзецца працаваць. Установа, намячаючы вылучэнца для тэй або іншай працы, павінна ўсяк дапамагаць яму ў гэтай падрыхтоўцы.

Найбольшую ролю ў справе вылучэньня павінны адыгрываць прафсаюзныя арганізацыі. Прафсаюзы — школа камунізму і, у першую чаргу, школа, якая навучае рабочых кіраваць пралетарскаю дзяржаваю. З асяродку прафсаюзнага актыву трэба пагэтаму, перш усяго, вылучаць рабочых у трэсты і ў савецкія ўстановы. Пры гэтым трэба вылучаць так, каб вылучэнец ужо па сваёй папярэдняй прафсаюзнай працы дастаткова ведаў тую новую справу, якая яму будзе даручана.

Член часовай кантрольнай камісіі пры трэсьце, абраны для гэтай працы на заводзе, лепш усяго можа вывучыць недахопы ў рабоце трэсту і лягчэй усяго можа намеціць для сябе тую работу на якой ён змог-бы выправіць заўважаныя ім недахопы. Само сабою зразумела, што вылучэньне апраўдае сябе толькі ў тым выпадку, калі вылучэнец працуе лепш за таго працаўніка, якога ён зьмяніў. А гэта магчыма толькі пры ўмове, калі ён да гэтай працы ў дастатковай меры падрыхтаваны.

Падрыхтоўку вылучэнцаў павінны весьці гаспадарчыя і савецкія органы але кантроль за гэтай справай, вучот, разьмеркаваньне вылучэнцаў і вучот вынікаў іх работы павінен быць згрупаваны ў руках прафсаюзаў. Надзвычайна важна захаваць сувязь паміж вылучэнцам і тэй арганізацыяй, якая яго вылучыла ў працягу прынамсі першага году працы вылучэнца. А для гэтага трэба, каб вылучэнец па магчымасьці паступаў на працу, зьвязаную з прадпрыёмствам, дзе ён працаваў да вылучэньня. Для гэтага трэба вылучаць не „наогул“ у які-небудзь трэст, а ў трэст, у які ўваходзіць гэта прадпрыёмства, не „наогул“ у судовую ўстанову, а для пэўнай працы ў гэтым раёне, не „наогул“ у каапэратыў, а ў бліжэйшы унівэрмаг або сталоўку.

Вылучэньне рабочых можа даць істотныя вынікі толькі пры ўмове правільнай падрыхтоўкі вылучэнцаў і кантролю мас над іх работай. Прафсаюзы павінны здолець наладзіць падрыхтоўку вылучэнцаў і вучот іх работы.

І. Н.

РЫХТУЮЦЬ НОВЫЯ БОЙКІ.

Франка-польская ваенная канвэнцыя.

Прызнаючы раўналежнасьць дзяржаўных інтарэсаў Францыі і Польшчы, накіраваных да абароны існуючых дагавораў, забясьпечваючых мір і незалежнасьць, а таксама канстатуючы карыснасьць існаваўшага да гэтага часу ваеннага супрацоўніцтва на падставе папярэдняй згоды ад 22 лютага 1921 г., і, апроч таго, прызнаючы неабходным умацаваць гэта супрацоўніцтва на выпадак несправакаванага нападу на адну з памянёных дзяржаў якой-небудзь другой дзяржавы, паўнамоцныя прадстаўнікі Францыі і Польшчы змацавалі сваімі подпісамі наступнае:

1. Французскі ўрад зможа разьлічваць на падтрыманьне польскіх узброеных сіл у выпадку: а) несправакаванага нападу; б) неабходнасьці ўжываньня ваенных мерапрыёмстваў з мэтаю выкананьня асноўных дагавораў; в) неабходнасьці выкананьня гарантыйнага дагавору французскага ўраду ў адносінах да агульнай саюзьніцы Бэльгіі.

2. Польскі ўрад зможа разьлічваць на падтрыманьне французскіх узброеных сіл у выпадку: а) неабгрунтаванага (не справакаванага) нападу; б) неабходнасьці выкананьня польскім урадам абаронных дагавораў, якія будуць падпісаны Польшчай па згодзе з французскім урадам.

3. Вышэйпамянёны артыкул ня можа быць ужыты ва ўсёй шырыні ў выпадку нападу з боку Савецкай Расеі.

Падтрыманьне, якое даецца французскім урадам у гэтым выпадку, вызначаецца артыкулам 10-м.

4. Французскі і польскі ўрады прызнаюць, што асноўнай гарантыяй выкананьня артыкулаў 1 і 2 павінна быць стварэньне, у выпадку, зазначаным у гэтых артыкулах, адзінага камандаваньня, якому падначаляцца ўзброеныя сілы абедзьвюх дзяржаў. Гэта пажаданае мерапрыёмства можа быць прызнана неабходным у выпадку адзначаных у п. «в», арт. 1 па згодзе з усімі саюзьнікамі.

5. Польскі ўрад абавязваецца ў выпадку нападу Нямеччыны на тэрыторыю Францыі дзейнічаць згодна ўказаньняў французскага генэральнага штабу і аддаць загад аб мабілізацыі сваёй арміі.

Поўную мабілізацыю арміі польскі ўрад скончыць не пазьней 8 дзён. Выканаўчыя мерапрыёмствы будуць падрыхтаваны і абмеркаваны **супольна з французскай вайсковай місіяй у Польшчы.**

6. Французскі ўрад абавязваецца правесьці роўназначныя мерапрыёмствы ў выпадку нападу Нямеччыны на тэрыторыю Польшчы.

7. Французскі і польскі ўрад абавязваюцца дамовіцца ў працягу 2-х месяцаў з дню падпісаньня гэтай згоды аб выпрацоўцы адзінага **абарончага і наступальнага пляну** на выпадак магчымага (эвэнтуальнага) узброенага канфлікту з Нямеччынай.

Пры абмеркаваньні за аснову павінна быць пакладзена: а) вызначэньне колькасьці ўзброеных сіл абедзьвюх дзяржаў; б) забясьпечаньне ўзброеных сіл вайсковай маемасьцю; в) выпрацоўка прынцыпаў адзінага камандаваньня: г) магчымае (эвэнтуальнае) згрупаваньне польскіх узброеных сіл на нямецкай мяжы.

8. Французкі ўрад абавязваецца забясьпечыць мерапрыёмствы польскага ўраду, якія выцякаюць з пастаноў арт. 7, на нямецкай мяжы марскім вайскавым флётам, які ў працягу 14 дзён, у выпадку патрэбы (эвэнтуальна) і далёй будзе аказваць садзейнічаньне ў Данцыгу, Кенізбэргу і на сушы.

9. Французкі ўрад абавязваецца выявіць увесь свой уплыў для беспярашкоднага забясьпечаньня польскіх узброеных сіл неабходнай вайсковай маемасьцю ў выпадку якога-небудзь нападу на тэрыторыю Польшчы, або ў выпадку, прадугледжаным у п. „б“ арт. 2. Умовы выкананьня памянёнага абавязацельства будуць абмеркаваны спэцыяльнай камісіяй.

10. Французскі ўрад абавязваецца аказаць польскаму ўраду падтрыманьне ў выпадку ўзброенага канфлікту з Савецкім Саюзам наступным чынам: а) назначэньнем вайсковых саветнікаў; б) павялічэньнем колькасьці польскага каманднага складу рэзэрвовымі афіцэрамі і унтэр-афіцэрамі; в) арт. 9 забяспечыць польскую армію вайсковай маемасьцю; г) прыстасаваньнем свайго вайсковага флёту для блёкады расейскага ўзьбярэжжа.

Памянёныя абавязацельствы будуць ужыты і ў выпадку, прадугледжаным п. „б“ арт. 2.

У выпадку ўскладненьня польска-расейскага канфлікту ўзелам Нямеччыны гэта згода абявязвае французскі ўрад у поўным абхваце.

11. Гэта канвэнцыя абавязвае падпісаўшыя бакі тэрмінам **на 10 год. г. зн. да 15 верасьня 1932 г.** У выпадку, калі ня будзе адмаўленьня да канца памянёнага вышэй тэрміну, згода будзе аўтаматычна працягнута на такі-ж тэрмін. Адмаўленьне можа адбыцца па ўзаемнай згодзе пасьля папярэдняга папярэджаньня за 2 гады.

Сікорскі. Фош.

15 верасьня 1922 г.

СТРОГА САКРЭТНА.

Дадатак да франка-польскай ваеннай канвэнцыі.

Пацьвярджаючы няўхільны намер захаваць існуючыя дагаворы, якія зьяўляюцца гарантыяй выкананьня ўмоў (палажэньняў), створаных перамогай саюзьнікаў, а галоўным чынам Французскай рэспублікі, а таксама пацьвярджаючы добрыя вынікі папярэдняга супрацоўніцтва французскага і польскага ўрадаў, накіраванага да памянёнай мэты і выцякаючага з папярэдніх дагавораў, паўнамоцныя прадстаўнікі Францыі і Польшчы пасьля дакладнага вывучэньня сучасных вайсковых патрабаваньняў прызналі: што ўзрастаючая вайсковая сіла дзяржаў, якія змагаюцца супроць існуючых дагавораў, патрабуе ўзмацненьня франка-польскага супрацоўніцтва; што адзіным фактарам, які забясьпечвае мір, можа быць толькі пашырэньне польска-французскага саюзу праз аб'яднаньне народаў, згодных у пытаньнях аховы існуючых дагавораў і захаваньня міру; што польска-французскае супрацоўніцтва павінна быць накіравана да пагоджаньня абарончай тактыкі з саюзьнікамі, якія далучыліся; што дзеля рэалізацыі асноўных палажэньняў неабходна падрыхтоўка да абароны ўсяго народу, што Польшча з прычыны свайго матар'яльнага становішча ня можа выканаць усіх ускладзеных на яе абавязацельстваў, якія адпавядаюць агульным інтарэсам польскага і французскага народаў.

Урачыста пацьвярджаючы салідарнасьць Францыі і Польшчы, паўнамоцныя прадстаўнікі абодвых урадаў прызналі:

1. Непарушнасьць узаемаадносін Францыі і Польшчы павінна грунтавацца на ўзмоцненым **супрацоўніцтве французскай вайсковай місіі ў Польшы, з аднаго боку, і польскага генэральнага штабу—з другога. Сталае супрацоўніцтва з французскай вайсковай місіяй польскі ўрад прызнае за асноўную ўмову да выпрацоўкі адзінай абарончай тактыкі польскага народу з Францыяй.**

2. Польскі ўрад прызнае неабходным не рабіць у пытаньнях народнай абароны сур'ёзных крокаў, не пагодзіўшы папярэдне з французскай вайсковай місіяй у Польшчы, якая ў кожным асобным выпадку запытае думку французскага генэральнага штабу.

3. Французскі ўрад, прызнаючы неабходнасьць ваеннай падрыхтоўкі ўсяго народу і цяжкасьці, якія сустракае польскі ўрад у гэтым кірунку, тэрмінова ўжыве меры, накіраваныя да павялічэньня ліку інструктараў усіх відаў зброі, зварочваючы **асаблівую ўвагу на патрэбы авіацыі.**

Французскі ўрад абавязваецца давесьці колькасьць сваіх афіцэраў і унтэр-афіцэраў да 500, прыкамандыроўваючы іх да французскай вайсковай місіі.

4. Матар'яльныя выдаткі, якія выцякаюць з папярэдняга артыкулу, польскі ўрад будзе пакрываць з крэдытаў, агавораных у арт. 12.

5. Французскі ўрад бярэ на сябе абавязацельства ўжыць усялякія меры для ўзмацненьня падрыхтоўкі польскага афіцэрскага корпусу ў сваіх вайскова-навучальных установах, павялічваючы лік афіцэраў, камандыраваных польскім генэральным штабам, да 150 чалавек для пяхоты і артылерыі і 75—для авіацыі і тэхнічнага войска.

6. Французскі ўрад абавязваецца камандыраваць у ліку інструктароў, агавораных у арт. 3, дваццаць спэцыялістаў-пэдагогаў па падрыхтоўцы афіцэраў і унтэр-афіцэраў для ўзмацненьня польскіх вайскова-навучальных устаноў да ступені здаваленьня імі патрэб польскай арміі.

7. Французскі ўрад абавязваецца пасьля азнаямленьня з сучасным становішчам польскай авіацыі паскорыць выкананьне заказаў польскага ўраду і папоўніць польскую авіацыю новымі апаратамі ў колькасьці 200 штук.

8. Урады Францыі і Польшчы прызналі неабходным шчыльнае пагоджаньне паветранай сувязі паміж абедзьвюма дзяржавамі, дзеля чаго абавязваюцца адчыніць паветраную лінію Парыж—Страсбург—Прага—Варшава.

9. Польскі ўрад абавязваецца пашырыць ангары і аэрадромы ў Варшаве, Львове, Кракаве і Пазнані, забясьпечваючы іх самастойнымі майстэрнямі і складамі.

10. Французскі ўрад, прызнаючы другараднае значэньне кавалерыі ў сучаснай вайне, абавязваецца забясьпечыць польскую кавалерыю кулямётамі ў неабходнай колькасьці, якая будзе вызначана польскім урадам у згодзе з французскай вайсковай місіяй.

11. Французскі ўрад абавязваецца палепшыць узброеньне польскай арміі да здаваленьня яе неабходных патрэб, прызнаючы, што сучаснае яе становішча не адпавядае патрабаваньням нацыянальнай абароны.

Указаньнямі для французскага ўраду ў гэтых адносінах будуць пастановы польскага генэральнага штабу пры выкананьні ўмоў, пералічаных у артыкулах 1 і 2.

12. Прызнаючы, з аднаго боку, вялікія задачы, якія стаяць перад Польшчай, а з другога боку, яе цяжкае фінансавае становішча з прычыны неабходнасьці затраціць вялікія сродкі на адраджэньне краіны, зруйнаванай вайной, французскі ўрад абавязваецца прадаставіць польскаму ўраду **пазыку ў суме да 300.000.000 франкаў,** якая будзе скарыстана польскім урадам на ўмовах, вызначаных для ранейшых прадастаўленых пазык.

Фош. Сосноўскі.
Панаф'е. Скшынскі.

г. Варшава.
12 мая 1923 г.

* * *

Перш усяго неабходна адзначыць, што абодвы гэтыя дакуманты не зьяўляюцца архіўнымі актамі, а згодамі, якія да гэтага часу дзейнічаюць і вызначаюць адносіны паміж Францыяй і Польшчай. Больш таго, франка-польская канвэнцыя можа разглядацца, як тыповая, па ўзоры якой Францыя ўтварыла згоды з іншымі сваімі так званымі ўсходнімі саюзьнікамі (Румыніяй, Чэха-Славакіяй, Югаславіяй). На гэтых згодах трымаецца парадак, устаноўлены ў Вэрсалі, будуецца гегемонія Францыі ў пасьляваеннай Эўропе.

Другая абставіна, якая павінна быць адзначана, зьмяшчаецца ў тым, што ўсе гэтыя згоды зьяўляюцца **сакрэтнымі. Ні французскія, ні польскія народныя масы ня ведаюць,** якія абавязацельствы маюць Францыя і Польшча, пры якіх умовах гэтыя дзяржавы могуць быць уцягнуты ў новую вайну. Неабходнасьць трымаць гэтыя згоды ў строгай тайне выцякае са зьместу. Наўрад ці выклікала-б асаблівы энтузіязм у Польшчы пэрспэктыва вайны ў выкананьне тых сакрэтных згод, якія зьвязваюць Францыю і Польшчу з «іх агульнай саюзьніцай—Бэльгіяй».

Пераходзячы да зьместу самых дакумантаў, неабходна сказаць, што яны носяць **выразна антысавецкі** і антынямецкі характар. Пасьля сусьветнай вайны буржуазная дыплёматыя зрабілася яшчэ больш фальшывай, чымся раней. Але і да вайны самыя агрэсыўныя дагаворы набылі форму абарончых згод. Што датычыцца разглядаемых дакумантаў, дык іх **наступальны характар** выцякае як з іх зьместу, так і з тэй палітыкі, якую вядуць паміж сабой абедзьве дзяржавы, што дагаварваюцца. Вельмі характэрнай для сучаснага міжнароднага становішча зьяўляецца таксама магчымасьць уцягненьня кожнай з гэтых дзяржаў у вайну ня ў сувязі з парушэньнем якіх-небудзь яе жыцьцёвых інтарэсаў, а на падставе ўсялякіх таямнічых згодаў, аб якіх успамінаецца ў канвэнцыі. Гэта становішча стварае абставіны, пры якіх усякі, нават нязначны, канфлікт у Эўропе ня можа быць лёкалізаваны, а нямінуча павінен абярнуцца ў сутычку шэрагу дзяржаў.

Агалошаная канвэнцыя вельмі яскрава выяўляе ўзаемаадносіны паміж Францыяй і Польшчай.

З моманту падпісаньня вэрсальскага міру Польшчу называюць васалам Францыі. Зараз гэта назва знаходзіць сваё поўнае пацьверджаньне пры дапамозе дакумантальных даных. Абавязацельствы, якія ўскладаюцца канвэнцыяй на Францыю і Польшчу, ні ў якім выпадку ня могуць быць параўнаны. Польшча, апроч таго, абавязваецца ў выпадку вайны „дзейнічаць згодна ўказаньняў французскага генэральнага штабу“ і падпарадкавацца «адзінаму», г. зн. французскаму, камандваньню. Згодна дадатковай канвэнцыі ад 12 мая 1923 г., Францыя прадастаўляе Польшчы пазыку ў 300 млн. франкаў. Але гэтыя грошы Польшча павінна была выдаваць на ўтрыманьне французскай вайсковай місіі і на набыцьцё ўзброеньня ў Францыі.

ЗА ТАВАРНАСЬЦЬ КАЛГАСАЎ, ЗА ВЫСОКІ ЎРАДЖАЙ!

Калгаснае будаўніцтва—шлях да сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Змычка працоўных гораду з калгасьнікамі

(Клімавіцкі р., Магілеўшчына).

У дзень 19 мая трактар «Фордзон» яшчэ зранку быў накіраван для перадачы калгасу «Ленінскі шлях». Прадстаўнікі рабочых сілікатнага заводу і саюз харчавікоў, набыўшы на адлічаныя ад пэнсіі сродкі—сартыроўку «Трыумф», корнярэзку і дыскавую барану, разам з сакратаром райкому партыі, старшынёй РВК і аўтарам гэтых радкоў—адбылі ў калгас для перадачы машын.

29-цікілёмэтравы прасёлачны шлях праз лясы, палі і пералескі, бязьлюднымі вухабамі і рытвінамі—працягваўся амаль 3 з пал. гадзіны. Нарэшце, набліжаемся да мяжы калгасу да в. Папехінкі. Апошні ўздым на ўзгорак... і кідаецца ў вочы ярка ўпрыгожаная зелянівам з доўгім аншлагам калгас „Ленінскі шлях“. Каля аркі грамада калгасьнікаў чалавек 300, з чырвонымі сьцягамі—вышлі на спатканьне. Прыпынак. „Няхай жыве калгас „Ленінскі шлях“. І выбух магутнага «ура»—заглушае апошнія словы сакратара райкому.

*
*

У вёсцы Дубравіца ў асяродку калгасу адбыўся мітынг, адчынены старшынёй праўленьня калгасу т. Галайцаіным, на які сабралося да 800 чалавек. Шмат сялян было і з ваколічных вёсак. Выступалі прыбыўшыя прадстаўнікі ад рабочых і шмат калгасьнікаў, выказаўшых шчырую падзяку за падарункі і запэўняўшых не адступіць ніводнага кроку назад ад намечанага шляху.

Бурнымі воплескамі была сустрэчана зачытаная пастанова ЦВК ад 18 мая 1929 году па хадайнічаньню Магілеўскага АВК аб водпуску сродкаў калгасу на культпатрэбы. У пастанове адзначана: „У азначэньне актыўнай працы бяднейшага і серадняцкага сялянства вёсак Дубравіцы і Папехінкі, па арганізацыі буйнага калгасу „Ленінскі шлях“,—устанавіць у калгасе гучнагаварыцель ад імя ЦВК БССР“. У адзнаку ўдзячнасьці калгасьнікі ўхвалілі паслаць прывітальныя тэлеграмы ЦВК БССР, ЦК УсеКП(б) і Усесаюзнаму Зьезду Саветаў. Мітынг скончыўся, але натоўп не разыходзіцца. Агульную ўвагу прыцягнулі да сябе прывезеныя машыны і „сталёвы конь“—трактар.

Акруговая мяжа калгасу ўжо адбіта. Агульная плошча зямлі павялічылася да 1800 гэкт. У зьвязку з зьнішчэньнем меж, а з імі сьмяцьцёвых траў і прымяненьне с.-г. машын і лепшай апрацоўкі глебы за 1929 год напэўна трэба чакаць падвышэньня ўраджайнасьці на 20 проц.

На 19-е мая калгасьнікамі ўжо ўсё ўзарана і частка папару падрыхтавана да пасеву вікі. Засеяна пакульшто ячменю—30 гэкт., пшаніцы—2 гэкт., вікі—2 гэкт., аўса гатунковага—3 гэкт.

Па пляну намечана пасеяць: ячменю—40 гкт., аўса—80 гкт., грэчкі—40 гкт., бульбы—70 гкт., канюшыны—20 і вікі 15 гкт. Зараз адчуваецца нязначны недахоп у штучным угнаеньні, але калгасьнікі—каб нагнаць недахоп—вынесьлі пастанову сабраць кожнаму двару ня менш як 2 пуды попелу. Перададзены калгасу сад упарадкаван. Гарожа цалкам адноўлена. Дрэвы пабелены вапнай і апырсканы. Ураджай саду мяркуецца заарэндаваць Днепрасаюзу.

Увечары, на адчыненым сходзе партячэйкі ў в. Папехінкі жанчыны-калгасьніцы выказаліся за неабходнасьць хутчэйшага адчыненьня ў калгасе дзіцячых ясьляў, бо дзеці не даюць магчымасьці працаваць.

7 гадзін раніцы 20-га мая.

Асобнымі групамі пасьпяваюцца на працу калгасьнікі. Мімаходзь запытваем двох з лубкамі праз плячо:—«Ня ўжо яшчэ сееце ўручную»?... „Выбачайце“ адказваюць... «у Ленінскім шляху» уручную ня сеюць, а толькі радавой сеялкай ідзём дасяваць там, дзе нельга прайсьці сеялкай.“ Група хлопцаў з сякерамі і лапатамі ідзе на пачынку шляху.

Паважна, у чырвонай сарочцы, з барадой па пояс, ідзе на сустрэчу брыгадны дзядзька Міхей, робячы нарад на работы. Далучаюся і разам накіроўваемся да бліжэйшай канюшні—звычайнага гумна, з зробленымі стойламі унутры, каняй на 12, адкуль калгасьнікі ўжо выводзяць іх на баразьбу. „У нас калгаскія коні—тлумачыць дзядзька Міхей. За адсутнасьцю пакуль што памяшканьняў для жывёлы прыстасавалі 8 гумён, а пад с-г інвентар—6 пунь.

У гэты гаспадарчы год калгасьнікі ўступаюць з цьвёрдымі плянамі. Прадстаіць пабудова цагельнага і смалакурнага заводаў, агняўрывалых інвэнтарных пунь і агульных канюшань з уласнай цэглы. У пэрспэктыве 2-3 гадоў—пераход да камуны і пабудова агульных каменных памяшканьняў для камунараў.

Ужо трактар гудзеўдаўно на былым папоўскім полі, калі чьвера з Клімавіч зварачваліся назад, але ўжо па другому шляху, лепшаму.

Цёпла, сонейка сьвеціць, усё крычыць аб жыцьці...

На палёх аруць „індывідуалы“ сяляне. Хмура апусьцілі галовы іх замораныя конікі, скрозь сон чуючы гул сваёй зьмены на полі „Ленінскага шляху».

Асадоўскі.

Добры пачатак.

Калгаснае будаўніцтва па Лядзянскаму раёну яшчэ не дасягнула вялікіх разьмераў, але за апошні час назіраецца ўсё-ж рост калгасаў.

Колектыўных гаспадарак па раёну налічваецца каля 25, прычым калгасы ў большасьці складаюцца з бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Напрыклад, новыя калгасы ў вёсках Слабодка і Баявы выключна складаюцца з беднякоў. Маюцца і старыя калгасы, якія ўжо на сваім шляху разьвіцьця маюць значныя вынікі ў справе падвышэньня ўраджайнасьці.

Ураджайнасьць у калгасах бязумоўна вышэй стаіць, чым у ваколічнага насельніцтва. па [ж]ыту на 30 пуд, а па бульбе на 80 пуд.

За выключэньнем некатор[ых] часткі калгасаў, усе завялі шматпольны севазварот. У калгасах назіраецца палепшэньне якасьці скаціны, насеньня і г. д.

У справе машынізацыі назіраецца некаторы недахоп буйных сельска-гаспадарчых машын, асабліва трактараў.

Аколічнае насельніцтва ад калгасаў атрымлівае добрага гатунку насеньне, выкарыстоўвае злучныя пункты, якія маюцца ў кожным калгасе, а таксама і палепшаную жывёлу.

(Аршаншчына) Цім. [illegible]

Дагавор аб сацыялістычным спаборніцтве спэцыялістаў Старобінскага і Чырвона-Слабодзкага райёну, Бабруйскай акругі.

Земляўпарадкаваецелі і рэвізоры-інструктары Старобінскага і Чырвона-Слабодзкага раёну заключылі паміж сабою дагавор на летні пэрыяд 1929 году аб наступным:

1. „Дабіцца ня менш 100 проц. выкананьня ўскладзеных на нас плянавых заданьняў у кольнасных адносінах, зьнішчым прагулы, непатрэбныя перапынкі і пераезды.

2. Даб'ёмся ўтварэньня калгасаў на плошчы ня менш як 10 проц. агульнай земляўпарадкаванай плошчы, буйных цераспалосных пасёлкаў—каля 85 проц. і іншых форм землякарыстаньня ні ў якім разе ня звыш 5 проц.

3. Поўнасьцю захаваем клясавы падыход пры правядзеньні ўсіх земляўпарадкаўчых работ.

4. Максымальна, у межах магчымага, павялічым пасеўную і кармавую плошчы на земляўпарадкаўчай тэрыторыі.

5. Старанна выканаем справы з гаспадарчага, земляўпарадкаўчага, юрыдычнага і тэхнічнага бакоў.

6. Прымем усе захады да зьнішчэньня валакіты і бюракратызму ў земляўпарадкаўчай вытворчасьці, у прыватнасьці, скончым распачатыя як у гэтым годзе так і раней справы.

7. Даб'ёмся 100 проц. і своечасовага спагнаньня платы з насельніцтва за земляўпарадкаўчыя работы.

8. Максымальна ашчадна аднясёмся да прыладаў працы.

9. Будзем трымаць шчыльную сувязь з РВК, сельсаветамі, КСТУ, партыйнымі і камсамольскімі ячэйнамі, установамі і арганізацыямі, са спэцыялістамі сельскай і лясной гаспадаркі, якім неабходна будзе ўдзельнічаць у выкананьні земляўпарадкаўчых спраў. Аднак, лічачы, што выкананьне гэтай умовы поўнасьцю немагчыма бяз іх шчырага імкненьня да гэтай сувязі, гэтым самым выклікаем іх на спаборніцтва.

10. Увядзём, у межах магчымасьці, лепшыя новыя спосабы выкананьня спраў.

11. Узьнімем, шляхам самаадукацыі, свае веды, выпісаўшы неабходную колькасьць газэт і журналаў.

12. Дзеля праверкі выкананьня ўмовы ў паасобку кожным удзельнікам вызначаем камісію ў ліку трох сяброў: 1) старшыні акрбюро зям. сэкцыі, 2) акруговага земляўпарадкавацеля і 3) аднаго земляўпарадкаваецеля, які будзе абраны ў пачатку зімовага пэрыяду агульным сходам земляўпарадкаваецеляў Бабруйскага АКРЗА; камісіі павінны быць прадстаўлены кожным удзельнікам усе неабходныя матар'ялы для праверкі, запісі, даведкі і справы; камісія павінна скласьці справаздачу аб выніках работы яе і сьпіс найлепш выканаўшых умову таварышоў, далажыць справаздачу і сьпіс агульнаму сходу земляўпарадкаваецеляў, а затым перадаць іх Акр. Бюро Зем. Сэкцыі для захаваньня.

У прыняцьці на сябе вызначаных у дагаворы абавязкаў падпісваемся“.

АД РЭДАКЦЫІ: Зьмяшчаючы вынятку з дагавору аб сацыялістычным спаборніцтве спэцыялістых с-г., рэдакцыя заклікае спэцыялістаў іншых райёнаў пайсьці па іх прыкладзе.

Камуна перамогла.

(Камуна імя Леніна, Полаччына).

„Свольна Румбіна“—так завецца цяпер акалічнымі сялянамі невялікі панскі маёнтак. Навокал—чароўная мясцовасць: лес, рэчка, якая разліваецца ўвесну шырока па сенажацях, і недалёка вакзал.

Рэвалюцыя выгнала пана з [illegible] які захапіла нейкая збіта [illegible] арцель. Рэарганізаванасьць і шк[illegible] хутка прывяло гаспадарку да [illegible]

Дажыўшы да бязвыхаднага ста[illegible] сябры арцелі задумалі падзяліць маёмасць і перайсьці на хутары.

І настаў момант барацьбы паміж [illegible]тарамі камуны — беднякамі ва[колічных] вёсак—і лжэарцеллю. Справа [illegible] да суду. Сябры лжэарцелі не ха[целі] лезьці з сваіх гнёздаў, маючы [illegible] стала заснавацца на багатай зямлі. Такі будучыя камунары перамаглі [illegible] іх усяго толькі 7—10 чалавек— [illegible] Іх яднала адно імкненьне да са[illegible] калектыўнага жыцьця.

— Прышлі з голымі рукамі, [illegible] камунар,—а цяпер глядзеце: [illegible] дружна, арганізавана. Адным [illegible] адна сям'я.

Зараз камуна налічвае у сва[illegible] 64 асобы.

— Вось наш камбінат, — па[illegible] нявысокі будынак сэкратар савет[у illegible]ны — цэхі ёсьць, бышам са[illegible] завод.

Каля будынкаў—нядаўна пр[illegible] лёкамабіль. Будынак зьмяшчае [illegible] млын, сьлясарную і стялярную майстэрні.

-- Усё гэта самі зрабілі і [illegible]цуем. Толькі вось сталяроў у [illegible] і прышлося часова наняць.

У сьлясарнай майстэрні—стан[ок illegible]цяпа пры дапамозе лёкамабіля, [illegible] адзін майстар і яго памоцнік. [illegible] патрэбныя інструманты. Такім ч[ынам illegible] трэба зварочвацца да прыватнага [illegible] —ёсьць свая кузьня. Млын таксама будавалі камунары сваімі рукамі, і цяпер ён абслугоўвае ваколічнае насельніцтва. Ад гэтага камуна мае прыбытак.

— Гэта наша галоўнае прадпрыёмства, —кажа сэкратар савету камуны.—Наша мэта: дабіцца таго, каб мы не залежалі ад прыватнікаў, а абслугоўвалі самі сябе. Хутка заменім званок, які склікае камунараў на работу ці абед гудком лёкамабіля.

Трактарыст тав. Аўсеяс—чорны, запылены і заўсёды вясёлы—зьяўляецца старшынёй камуны. У яго надзвычайна вялі[illegible]

[illegible]

[illegible]цы. Камунары выказалі думку, што сацыялістычнае спаборніцтва яшчэ больш узварухне камуны, калгасы, саўгасы ў сэнсе падвышэньня ўраджайнасьці.

— Будзем імкнуцца паказаць ваколічнаму насельніцтву, як пасапраўднаму, пановаму трэба будаваць калектыўнае жыцьцё. У нас ёсьць дасягненьні, але на іх заспакойвацца нельга. Рашылі выклікаць Экіманскую і Бар[illegible]скую камуны на спаборніцтва.

ТАРАС ХАДКЕВІЧ
І СЬПІР МІХАЛЬЧОЎ.

Трэба арганізаваць вясковую беднату.

(Да вынікаў XVI партканфэрэнцыі).

ГАСПАДАРКІ СЕРАДНЯКОЎ І БЕДНАТЫ—У КАЛГАСЫ.

Галоўная задача ў сучасны момант у вёсцы—гэта перабудова індывідуальных гаспадарак [illegible]

[illegible] каў вытворчасьці, яму няма дзе іх узяць, яму цяжка выплачваць за пазычаную машыну, насеньне і г. д.

Адгэтуль вывад: для калгаснай рэвалюцыі на сялянскіх палёх неабходна самастойная арганізацыя вясковай беднаты, бо толькі праз гэту арганізацыю мы хутчэй і лепш даб'ёмся вырашэньня пастаўленай задачы.

XV зьезд партыі пастанавіў утварыць у партыйных органах аддзелы па працы ў вёсцы, асноўнай задачай якіх зьяўляецца палітычная і грамадзкая арганізацыя беднаты вёскі. Адпаведна з гэтай пастановай арганізаваліся групы беднаты і праводзіліся бядняцкія канфэрэнцыі. Зараз гэтыя арганізацыі павінны быць цэнтрамі калгаснага будаўніцтва. У сьвятле гэтых новых задач усе пярэчаньні правых ухілістаў супроць такой самастойнай арганізацыі беднаты ня вытрымліваюць крытыкі.

ПАМЫЛКІ ПРАВЫХ УХІЛІСТАЎ У ПОГЛЯДАХ НА КАЛГАСНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Самастойная арганізацыя вясковай беднаты неабходна ня толькі таму, што беднату лягчэй з'арганізаваць у калгас, але яшчэ і таму, што пры арганізацыі калгасаў нам неабходна праводзіць чоткую клясавую лінію. На XVI партканфэрэнцыі адзначалася, што правыя ўхілісты на мясцох адносіліся з вялікім спачуваньнем да ўваходжаньня ў калгасы кулакоў. Такія адносіны да кулацтва тлумачацца тым, што правыя ўхілісты не разумеюць, што [illegible]

[illegible] згодней і палітычна-важней даручыць менавіта беднаце. Зразумела, і серадзякі, якія пераходзяць на грамадзкую апрацоўку зямлі ці на які-небудзь іншы від грамадзкай арганізацыі працы, павінны быць прыцягнуты да кіраўніцтва справаю, у якой яны кроўна зацікаўлены. Аднак, мы не павінны забываць пра тое, што ўсё наша сацыялістычнае будаўніцтва ідзе пад знакам дыктатуры пралетарыяту. І ў калгасным будаўніцтве ў вёсцы мы ня можам адмовіцца ад гэтай дыктатуры, бо толькі дыктатура пралетарыяту, а ў пераводзе на вясковую мову—дыктатура пралетарыяў вёскі можа папярэдзіць узьнікненьне вялікай колькасьці лжэкалгасаў, якія зьяўляюцца апорнымі пунктамі кулацкага эканамічнага і палітычнага засільля.

САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА АБВАСТРАЕ КЛЯСАВУЮ БАРАЦЬБУ.

Неабходна памятаць, што чым шырэй разгортваецца сацыялістычнае будаўніцтва, чым глыбей прасякае яно ў самую гушчу жыцьця, у самыя цёмныя куткі нашай краіны, тым мацней абвастраецца клясавая барацьба. Гэта ў першую чаргу датычыцца вёскі, кулацкіх выступленьняў супроць калгасаў, супроць сялян-грамадзкіх працаўнікоў, супроць камуністаў. У сучасны момант, калі калгасны рух расьце вельмі шпарка, кулацкія пласты вёскі аказваюць яму шалёнае супраціўленьне, бо калгас—гэта магіла кулака. Каб змагацца з кулацтвам, каб даць яму [illegible]

[illegible] тым, як дабіцца наогул больш высокіх ураджаяў на сялянскім полі, але каб, апроч таго, былі кніжкі і аб неабходнасьці барацьбы з кулацтвам, аб калгасным будаўніцтве і інш. Практычна гэта азначае, каб у вясковым тэатры або кіно-перасоўцы селянін мог бачыць такія пастаноўкі, якія прысьвечаны важным для данага моманту тэмам аб клясавай барацьбе, аб будаўніцтве сацыялізму і інш.

Такім чынам, і для забясьпечаньня культурнага ўплыву беднаты на вясковае жыцьцё вельмі важна, каб гэта бедната ў сваёй самастойнай бядняцкай арганізацыі магла прадумаць і прыняць рашэньне па тым або іншым пытаньні культурнага будаўніцтва, праводзячы яго пасьля ў агульным савецкім парадку, арганізавана ўплываючы на самыя саветы і іх работу.

ЗАЛОГ ПОСЬПЕХУ—У МОЦНЫМ САЮЗЕ ПРАЛЕТАРЫЯТУ З СЯРЭДНІМ СЯЛЯНСТВАМ.

Але, гаворачы аб самастойнай арганізацыі вясковай беднаты, неабходна ўвесь час мець на ўвазе, што галоўная задача беднаты вёскі, якая ідзе ў ногу з рабочымі масамі гораду—гэта ўзмацненьне саюзу пралетарыяту з сярэднім сялянствам. Гэта абавязвае самастойнае арганізацыі беднаты вёскі так арганізаваць свае сілы і так весьці сваю работу, каб серадняк-селянін быў разам з беднатой, аказваючы ёй усямернае садзейнічаньне, дапамагаючы ваяваць з кулаком, мог перабудоўваць сваю гаспадарку на новы сацыялістычны лад.

А. Шэстакоў.

УВАГА НОВАЙ КАМПАНІІ ПА С.-ГАСП. ПАДАТКУ.

У Наркамфіне БССР адбылася нарада загадчыкаў акруговых фінаддзелаў, якая абгаварыла паміж іншым пытаньне аб падрыхтоўцы да новай кампаніі па сельска-гаспадарчым падатку.

Адна з важнейшых задач новага сельска-гаспадарчага падатку—садзейнічаньне больш шпаркаму ўздыму сельскай гаспадаркі. Каб выканаць гэту задачу, неабходна шырока папулярызаваць і растлумачыць працоўнаму сялянству новы закон. Між тым у гэтай галіне зроблена далёка ня ўсё, што можна і трэба было зрабіць, ня толькі шырокія масы працоўнага сялянства, але нават і самі сельсаветы яшчэ мала ведаюць новы закон па сельска гаспадарчым падатку. Больш таго, на мясцох ёсьць загадчыкі райфінчастак, якія ня чыталі, а таму і не знаёмы з пастановамі ўраду БССР па гэтым пытаньні.

Нашым акруговым цэнтрам неабходна зьвярнуць асаблівую ўвагу на якасьць растлумачальнай працы і прымусіць увесь нізавы апарат добра вывучыць новы закон, які зьяўляецца стымулам да разьвіцьця і ўзьняцьця нашай сельскай гаспадаркі.

Выключнай увагі ў надыходзячую кампанію патрабуе да сябе індывідуальнае абкладаньне с.-гасп. падаткам. Трэба дабіцца таго, каб поўнасьцю выявіць усе гаспадаркі, якія падлягаюць індывідуальнаму абкладаньню, і не паўтарыць памылак мінулага году. Да гэтай працы трэба прыцягнуць групы і сходы беднаты, якая як і заўсёды, дапаможа выявіць гэтыя гаспадаркі. Але разам з тым сельскія вучотныя камісіі і райвыканкомы павінны загадзя падрыхтаваць сьпісы гаспадарак, маючых непрацоўныя прыбыткі, а не чакаць, пакуль яны будуць выяўлены на сходах беднаты.

Агульнае зьніжэньне сельска-гаспадарчага падатку на 1929-30 год і інтарэсы правільнага разьмеркаваньня апошняга па асобных сацыяльных групах патрабуюць поўнага выяўленьня аб'ектаў абкладаньня. Тут асаблівую ўвагу трэба будзе зьвярнуць на выяўленьне захаванай зямлі, дробнай жывёлы і неземляробскіх заработкаў. У зьвязку з абнаўленьнем пасьля перавыбараў многіх сельсаветаў выключную ўвагу трэба зьвярнуць на інструктаваньне і кіраўніцтва працай работнікаў сельсаветаў. Прымацаваныя да сельсаветаў супрацоўнікі райвыканкомаў не павінны вяртацца ў райён да поўнага падліку аб'ектаў абкладаньня.

Ня менш важная задача—забясьпечаньне найлепшага складу прадстаўнікоў сялянства ў сельскіх камісіях па вучоту аб'ектаў абкладаньня. Папярэдняе правядзеньне сходаў беднаты і вызначэньне з апошняй кандыдатаў у сябры сельскіх камісій павінны мець месца па ўсіх сельсаветах. Трэба дабіцца таго, каб ні заможнік, ні кулак не пралезьлі ў гэтыя камісіі.

Згодна вестак, тэрміны аплаты сельска-гаспадарчага падатку, якія ўстаноўлены Саўнаркомам, у большасьці акруг скарочаны. Каб гэта ня ўнесла перашкоды ў бесперабойны і своечасовы збор сельска-гаспадарчага падатку, даручэньне акладных лістоў трэба скончыць не пазьней 10 жніўня.

У спрэчках выявілася, што падрыхтоўчая праца да вучоту аб'ектаў абкладаньня на мясцох ужо распачалася, ідзе таксама выяўленьне гаспадарак, якія падлягаюць індывідуальнаму абкладаньню, але ня ўсюды пасьпяхова. Так, у Астрашыцка-Гарадзецкім райёне ў гэтым напрамку яшчэ амаль нічога не зроблена. У Плешчаніцкім райёне 2 сельсаветы нават заявілі, што ў іх кулакоў няма. Райённыя ўстановы даюць дырэктывы, прымацоўваюць да сельсаветаў сваіх працаўнікоў, але ніхто ня сочыць за тым, як выконваюцца дырэктывы.

Наогул, трэба сказаць, што амаль ва ўсіх акругах праца па выяўленьню гаспадарак, якія падлягаюць індывідуальнаму абкладаньню, праходзіць нездавальняюча.

Растлумачэньне новага закону па сельска-гаспадарчым падатку праведзена таксама нездавальняюча. Слаба скарыстоўваюцца ў гэтым напрамку газэты. Загадчыкі фінчастак часам і самі ня ведаюць гэтага закону.

Нарада вынесла шэраг пастаноў, якімі вызначаны практычныя шляхі да лепшага правядзяньня кампаніі па сельска-гаспадарчым падатку. Асаблівая ўвага ў пастанове зварачваецца на неабходнасьць палепшыць растлумачальную працу аб новым законе, поўнага выяўленьня гаспадарак, падлягаючых індывідуальнаму абкладаньню, і наогул поўнага выяўленьня аб'ектаў абкладаньня.

На месцы старага—цьвілога будуецца новае—сацыялістычнае.

Дзеля выкананьня высунутага партыяй і савецкай уладай заданьня аб павялічэньні ўраджайнасьці быў складзен каляндарны плян, які ў працэсе працы значна пашырыўся. У выкананьні пляну прымалі актыўны ўдзел выязная рэдакцыя „Савецкай Беларусі“, партыйныя і грамадзкія арганізацыі, Даманавіцкая школа сялянскае моладзі, наогул, усё настаўніцтва і агранамія.

Галоўным штурхачом гэтай працы была выязная рэдакцыя. Дзякуючы ёй, хутка распачалася падрыхтоўчая праца да пасеўнай кампаніі. Пачалі склікацца агульныя сходы сялян, прычым амаль што ў кожным насельным пункце сходы наладжваліся не адзін раз, а некалькі, згодна жаданьня саміх сялян. На сходах, пад кіраўніцтвам кампэтэнтных людзей абгаварваліся розныя пытаньні па сельскай гаспадарцы. Даваліся тлумачэньні, як зьнішчаць шкодныя расьліны і хваробы насеньня, як апрацоўваць глебу лепшымі прыладамі; праводзіліся таксама гутаркі аб чорных, раньніх і занятых папарах і аб тым, як завесьці ў гаспадарцы гатунковае насеньне шляхам кантрактацыі. Сялянства цікавілася пытаньнямі пераходу на шматпольле, разьвядзеньня лепшае жывёлы і ўцяпленьня хлявоў. Асаблівая ўвага зьвернута на пашырэньне засеўнага кліну за кошт бросавых земляў, а таксама на павялічэньне тэхнічных культур. Скарыстаньне торфу і попелу займала пачэснае месца. Кантрактацыя пасеваў, маладняка, прадукцыйнае жывёлы і бэканізацыя—шмат у якіх вёсках былі справаю новаю, ніколі ня чутаю. Не засталіся бяз увагі галіны садоўніцтва і гародніцтва.

Ня менш важным сярод насельніцтва было пытаньне аб сельска-гаспадарчым падатку. Пры тлумачэньні гэтае справы ў землярабаў-слухачоў адчувалася нейкая асаблівая асалода, якая падкрэсьлівалася дружнымі выгукамі: „Вельмі добра, вельмі разумна пабудаван закон аб сельска-гаспадарчым падатку. Ён дасьць магчымасьць узьняць ураджайнасьць і пайсьці „па шляху нашага далейшага разьвіцьця“.

Што-ж датычыцца калектывізацыі, дык яна захапіла насельніцтва ўсіх вёсак. Каб ня было перабояў у працы ўзьняцьця ўраджайнасьці ў выпадку недахвату насеньня ў бяднейшага сялянства, быў заснаваны кантакт з сельска-гаспадарчай каапэрацыяй, якая, падлічыўшы патрэбы і жаданьні насельніцтва, ужыла належныя захады да забясьпекі насеньнем.

Выязная рэдакцыя не абмяжавалася толькі аднымі лекцыямі, гутаркамі і тлумачэньнямі; яна ў дадатак да ўсяго гэтага, каб больш замацаваць веды сярод насельніцтва, выпусьціла каля дзесятку нумароў газэты па вёсках. Газэты распаўсюджваліся па ўсёй Мазыршчыне і чыталіся кожным з вялікім захапленьнем. Заўсёды дзядзькі пыталі: „Ці хутка выйдзе чарговы нумар газэты“.

Уся вышэйпералічаная праца дала наступныя вынікі: у Даманавіцкім падрайёне ачышчана насеньня на 24 проц. больш плянавага заданьня. Увесь лепшы маладняк закантрактаваны жыхарствам у сельска-гаспадарчай каапэрацыі, умовы падпісаны і грошы на гадоўлю маладняка атрыманы. Гэта справа дасьць магчымасьць завесьці палепшаны гатунак прадукцыйнае жывёлы і ў належнай меры забясьпечыць добраякасным матар'ялам для рамонту. За адсутнасьцю матар'ялу для бэканізацыі ў сучасны момант нібы нічога рэальнага не адчуваецца, але-ж для будучага часу зроблена шмат. Сяляне з ваколічных вёсак за 5-8 кілёмэтраў вязуць сьвіней у камуну «Авангард» на злучку з вытворнікамі чыстага ангельскага гатунку (у камуне ёсьць 2 добрыя вытворнікі).

У адносінах мэліярацыі, здабываньня торфу і выкарыстаньня попелу справа набыла пажаданы напрамак. Праяжджаючы або праходзячы з вёскі [illegible] вёскі, бачыш за працаю сялян, [illegible]я, заўважыўшы здалёк агранома, [illegible]одзяць на шлях, спыняюць і пытаюць: „Дзядзька аграном, скажэце, [як] лепш пракапаць раўчакі, на якім [месцы] лепшы торф і як трэба яго за[illegible]ваць для ўгнаеньня, пад якія рас[ліны] карысьней скарыстаць попел і ў [як]ой колькасьці“. Селянін шануе кожную жменьку попелу, каб скарыстаць у глебе.

Дзеля большае ўпэўненасьці і нагляднага [illegible]аньня саміх сялян-землярабаў у Даманавіцкім падрайёне залкадзена 12 вопытных вучасткаў пад розныя культуры на розных глебах і з розным угнаеньнем. Вопыты пастаўлены, галоўным чынам, на збожжавыя культуры, а таксама лубін, сэрадэлю, цукравыя буракі, бульбу, кармавыя карэньплоды і лекавыя расьліны.

Пры дапамозе аграўпаўнаважаных і сялянскага актыву выявіліся і выяўляюцца бросавыя землі, а таксама моцназабалочаныя сенажаці, якія ніякае карысьці да гэтага часу нікому не давалі. Цяпер яны ў большасьці ўвайшлі ў сельска-гаспадарчы сэктар, а рэшта будзе скарыстана ў хуткім часе. Гатунковае насеньне аўса „Залаты дождж“, „[illegible]“, канюшыны, лубіну, сэрадэлі і інш. выдадзенае сельска-гаспадарчай кааперацыяй, скарыстана на адпаведных участках. Сельска-гаспадарчымі прыладамі дробнага тыпу сяляне здаволены ў дастатковай меры. Але ня зьвернута ўвага на тое, што больш буйных сельска-гаспадарчых прылад, напрыклад, радавыя сеялкі, малатаркі, ужыноўкі, бораны і інш.—у дробных гаспадарках адсутнічаюць. Каб даць магчымасьць карыстацца такімі прыладамі незаможнаму насельніцтву, параіць сельска-гаспадарчаму таварыству адчыніць пракатны пункт (к[illegible] «Авангард» [illegible] здолее абслугоўваць [illegible] тых адносінах толькі суседнія калгасы. Яшчэ больш мэтазгодна было-б за[illegible] гэтай спра[illegible]вай школе сялянскае [мала]дзі і адчыніць машыннае таварыства пры школе.

Кантрактацыя засеўнага абшару выканана больш, як на 100 проц. проці заданьня. Яна распаўсюджана, галоўным чынам, сярод індывідульных гаспадарак, калі ня лічыць калгасаў, бо ў умовах хутарскога Даманавіцкага падрайёну ня было магчымасьці правесьці групавой кантрактацыі.

Рамонт сельска-гаспадарчых прыладаў наладжан добра: амаль што ў кожнай вёсцы адчынена кузьня, дзе можна зрабіць дробны рамонт.

Усе абавязковыя пастановы пашыранага пленуму Калінкавіцкага РВК выканаены поўнасьцю. На агульных сходах сялян пры тлумачэньні пастаноў гэтыя пастановы ўхваляліся цалкам, нават бяз спрэчак, і ў дадатак да гэтага былі прапановы наконт пераходу на шматпольле, наконт пабудовы ўцепленых хлявоў і г. д. Прапановы занатоўваліся ў пратаколах і ўхваляліся большасьцю—для ажыцьцяўленьня іх у абавязковым парадку.

Самаю яскраваю галінаю выкананьня па Даманавіцкім падрайёне можна лічыць калектывізацыю, якая ахапіла ўсё насельніцтва і праведзена на 400 проц. больш проці заданьня.

Кулакі непакояцца, распускаюць розныя чуткі, ужываюць розныя спосабы, каб прыпыніць рух калектывізацыі. Бедната і серадзякі зразумелі сэнс гэтае вялікае справы, і арганізаваныя кадры іх з кожным днём павялічваюцца ў сельска-гаспадарчым сацыялістычным сэктары. Паласа „сталыпінскай“ хутарызацыі на Мазыршчыне трашчыць па ўсіх швох; на месцы старога-цьвілога будуецца новае, добрае – сацыялістычнае.

У часе пасеўнае кампаніі ў даным падрайёне арганізавана 8 калгасаў і адно ільнаводнае таварыства з выключна жаночым складам, а таксама шэраг іншых. Заснаваны яшчэ 4 калгасы, але за адсутнасьцю статутаў яны не аформлены. За статутамі зварочваліся ў райён і ў акругу, але атрымалі адказ «няма».

Калгасаўцы шпарка распачалі працу: у садох, гародах, на полі і сенажаці варушацца яны, як мурашкі. Кожную хвіліну чакаюць каморнікаў (абацяны час даўно мінуў), а каморнікаў і ня чуваць. Зьвярнеце ўвагу, каго датычаць гэтая справа, бо ў іншым выпадку калектывізацыя будзе спынена, і ўся праца загіне дарэмна.

Асяродкам калектыўнага руху зьяўляецца Даманавіцкі сельсавет: з ліку 8-мі насельных пунктаў ёсьць 6 калгасаў (2 ранейшыя і 4 новыя). Відавочна, што праз 2-3 гады ўвесь гэты сельсавет будзе складаць адну індустрыяльную калектыўную гаспадарку.

Да гэтага часу шмат запаснага фонду не скарыстоўвалася. Лепшыя яго кавалкі пераходзілі з рук у рукі. Землякарыстаньне на іх праводзілася драпежніцкім чынам. Зараз пры заснаваньні калгасаў блізка 2.200 гэктараў запаснага фонду будзе скарыстана належным парадкам, а значыць будзе значна пашыран засеўны абшар.

З усяго гэтага мы бачым, што пяцігадовы плян павялічэньня ўраджайнасьці асноўных збожжавых культур—на 45 проц., тэхнічных—на 55 проц., бульбы на 35 проц. і на 20 проц. іншых культур—мы выканаем. Трэба толькі для гэтага падварушыць такія фактары: жаданьне і актыўнасьць—з боку сялян, партыі і грамадзкіх арганізацый, веды—з боку агранаміі.

Некалькі слоў аб стане пасеваў.

Вясна была зацяжною, няроўнаю. Зямля адтавала і замярзала па некалькі разоў. Стан азіміны быў крытычным. З 6-га мая, дзякуючы значнаму пацяпленьню, а таксама баранаваньню жыта і канюшыны, становішча палепшылася. У больш культурных і буйных гаспадарках, напрыклад камуне „Авангард“, жыта і канюшына ідуць вельмі добра.

Пасеў ярыны ў Даманавіцкім падрайёне распачаўся з 24-га красавіка і зараз бадай што скончан. Засталіся толькі проса і грэчка. Стан раньняе ярыны вышэй сярэдняга. Цёплае надвор'е і частыя дажджы з 18-га мая спрыяюць росту ярыны.

Аграном С. Гарбачоў.

Бязбожнікі ў барацьбе за ўраджай.

Вялізарнейшыя задачы рэканструкцыйнай перабудовы сельскай гаспадаркі і ўзьняцця ўраджайнасьці ня могуць быць пасьпяхова вырашаны, калі ў творчую працу ня будуць уцягнуты шматмільённыя масы працоўнага сялянства, калі ня будзе разгортвацца ініцыятыва іх, калі ня будзе бязупынна падвышацца палітычная і агранамічная пісьменнасць.

Перабудоўчы працэс сельскай гаспадаркі патрабуе перавыхаваньня самога селяніна. Нельга перабудаваць сельскую гаспадарку, ня ўзьняўшы яго культурны ўзровень, ня вызваліўшы яго ад рэлігійных і бытавых забабонаў.

Мы ведаем, што ў нашага селяніна ёсьць яшчэ надзвычайна шмат усякіх рэлігійна-гаспадарчых забабонаў, якія вельмі шкадліва адбіваюцца на ўзьняцьці ўраджайнасьці. Так, напрыклад, у некаторых мясцох на рэлігійныя сьвяты Мікалая і Юр'я сяляне пасуць скаціну на пасевах; у другіх месцах тэрмін пасеву тэй ці іншай культуры зьвязваюць з тэрмінам асобных рэлігійных сьвят; замест барацьбы агранамічнымі мерапрыёмствамі са шкоднікамі палёў—рознымі жывёламі—запрашаюць папа і служаць малебны; замест таго, каб пры распаўсюджваньні розных пошасьцяй зьвяртацца да вэтэрынара, зьвяртаюцца да папа і г. д.

Усё гэта гаворыць аб тым, што на зьнішчэньне рэлігійнага дурману трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу. Гэтым пытаньнем павінен заняцца ў першую чаргу саюз бязбожнікаў. Трэба шляхам сыстэматычнай растлумачальнай працы, шляхам прыкладаў з лепшых культурных гаспадарак, якія не прытрымоўваюцца забабонаў, давесьці селяніну шкоднасьць апошніх у сельскай гаспадарцы.

Вёска наша бедная, часта селянін ня можа купіць неабходных прылад для палепшаньня сельскай гаспадаркі; а між тым шмат ёсьць выпадкаў, калі селянін-бядняк, серадняк сваімі сродкамі, якія можна было-б пусьціць на палепшаньне сельскай гаспадаркі, падтрымоўвае папа і царкву. У розныя рэлігійныя сьвяты выкідаюцца сотні тысяч і мілёны рублёў на гарэлку. А гэтыя сродкі далі-б надзвычайна вялікі эфэкт, каб яны рацыянальна былі скарыстаны ў сельскай гаспадарцы.

Згодна статыстычных даных, у сучасны момант па СССР ёсьць каля 50 тысяч розных малельняў і каля 250000 папоў розных масьцей. Колькі працоўным гэта каштуе? Проста жах бярэ, калі падлічыць. А вось статыстыка дае таксама вельмі цікавыя лічбы: селянін Маскоўскай губ. выдаткуе ў год 1 р. 6 к. на культпатрэбы, на рэлігійны дурман—4 р. 50 к. і на п'янства—26 р. 9 к. Лічбы гэтыя з малымі варыяцыямі могуць характарызаваць стан і нашага сялянства.

Дык вось, падлічыўшы ўсе гэтыя сродкі, якія кідаюцца проста на вецер, мы атрымаем такую вялікую лічбу, што можна было-б за гэтыя сродкі адкрыць тысячы школ, аграпунктаў, кінуць у вёску сотні тысяч экзэмпляраў с.-г. літаратуры, купіць трактары і г. д. Вось чаму саюзу бязбожнікаў, настаўнікам, хатнікам, агрономам, дактаром трэба разьвіць вялізарнейшую працу па барацьбе з рэлігійным дурманам. Трэба згуртаваць усе сілы, якія толькі ёсьць на вёсцы, і супроцьпаставіць іх папом, знахаром, наогул усім шкоднікам сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Вялікае значэньне маюць экскурсіі сялян на дасьледчыя станцыі, агранамічныя пункты і ў гаспадаркі сялян-дасьледчыкаў. Культурныя сілы вёскі, саюз бязбожнікаў у рэлігійныя сьвяты, каб адцягнуць сялян ад царквы і п'янкі, павінны арганізоўваць экскурсіі. Гэтым мерапрыёмствам будуць дасягнуты дзьве мэты.

У хуткім часе павінны будуць адбыцца акруговыя, а затым і Усебеларускі зьезд бязбожнікаў. Пытаньню ўдзелу бязбожнікаў у барацьбе за ўраджай трэба будзе на зьездах адвесьці належнае месца.

Мацюкевіч Я.

Заклікаем трымаць аблігацыі II пазыкі індустрыялізацыі ў банку.

Агульны сход студэнтаў Камуніверсытэту Беларусі імя У. І. Леніна і курсантаў дзённых курсаў камсамольскага актыву, заслухаўшы інфармацыю т. Бераловіча аб калектыўным хаваньні аблігацый 2-ой пазыкі індустрыялізацыі, лічыць, што выкананьне асноўнай генеральнай лініі нашае партыі па індустрыялізацыі нашай краіны і калектывізацыі сельскае гаспадаркі, а таксама зьліквідаваньне тых цяжкасьцяй, якія зьвязаны з выкананьнем 5-цігадовага пляну разьвіцьця народнае гаспадаркі немагчыма бяз шырокага ўдзелу шырокіх працоўных мас насельніцтва і іх дапамогі ў гэтым.

Пазыкі індустрыялізацыі зьяўляюцца тымі крыніцамі, з якіх савецкая ўлада чэрпае сродкі дзеля пасьпяховага выкананьня шпаркага тэмпу індустрыялізацыі. А пагэтаму сход, прыдаючы асаблівае значэньне трыманьню аблігацый пазыкі на руках трымацеля, пастанаўляе:

Калектыўна здаць аблігацыі 2-ое пазыкі індустрыялізацыі на хаваньне ў банк, прызываючы к гэтаму ўсіх выкладчыкаў і супрацоўнікаў Камвузу. Адначасова праз друк выклікаем пасьледаваць нашаму прыкладу ўсе навучальныя ўстановы г. Менску і БССР.

Ад ЦКК КП(б)Б і РСІ Бел.

У сувязі з масавай праверкай і абсьледваньнем устаноў, якія падлягаюць чыстцы, ЦКК РСІ праз адпаведныя савецкія і грамадзкія арганізацыі ўцягнула ў непасрэдную работу шмат прадстаўнікоў мас працоўных. З пачатку гэтай кампаніі ЦКК-РСІ зварочвалася да арганізацый з просьбай аб тым, каб удзельнікаў праверкі і абсьледваньня на час іх работы па заданьню ЦКК-РСІ аслабанілі ад усялякай іншай грамадзкай нагрузкі, бо тая работа, якую прадстаўнікі мас выконваюць зараз, зьяўляецца вельмі важнай і патрабуе шмат часу.

Аднак, ня гледзячы на гэта, некаторыя арганізацыі, як аб гэтым заяўляюць удзельнікі нашае работы, нагружаюць іх, як і заўсёды грамадзкай работай.

ЦКК-РСІ зварочваецца да ўсіх савецкіх і грамадзкіх арганізацый, якія вылучаюць сваіх прадстаўнікоў у даную работу, з просьбай забясьпечыць ім поўную магчымасьць удзелу і аслабаніць ад іншае нагрузкі, бо работа па праверцы і абсьледваньню ўстаноў павінна праходзіць у нерабочы час.

СТАНОВІШЧА ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ ВСНГ.

За красавік г. г. прамысловасьць ВСНГБ павялічыла выпуск прадукцыі на 13,2 проц. Гэта павялічэньне, галоўным чынам, адбылося ў мэталёапрацоўваючай, швэйнай, запалкавай і папяровай прамысловасьці. Месячны вытворчы плян наша прамысловасьць выканала з перавышэньнем на 2,8 проц., а за 7 месяцаў гэтага гаспадарчага году вытворчая максымальная праграма выканана толькі на 89,3 проц.

З пачатку гаспадарчага году ў выкананьні вытворчых праграм асабліва адстаюць мэталётрэст, тэкстыльтрэст, швэйтрэст, скуртрэст, Белшчаціна, харчтрэст і акулярная фабрыка.

На недавыкананьні вытворчай праграмы, апрача іншых прычын, ўнутраныя прычыны— парушэньне працоўнай дысцыпліны, слабая пастаноўка рацыяналізатарскай работы і слабая наладжанасьць тэхнікі нарміровачнай справы.

Не зважаючы на рост вытворчасьці, якасьць прадукцыі застаецца нездавальняючай. Так, у хромавым цэху заводу „Бальшавік" была выпушчана прадукцыя кепскай якасьці, тое-ж—у швэйнай прамысловасьці. Асабліва-ж дрэнна стаіць справа з якасьцю прадукцыі ў [illegible]

[illegible] іншых галін прамысловасьці. На асобных прадпрыемствах для падняцьця вытворчасьці працы і зьніжэньня сабекошту арганізаваны спэцыяльныя брыгады, якія даюць за апошні час станоўчыя вынікі. Асаблівых посьпехаў дабілася такая брыгада на „Чырвонай Бярэзіне".

Нельга не адзначыць, што ў сацыялістычнае спаборніцтва недастаткова ўцягнуты тэхнічны пэрсанал, які яшчэ мала ўспрыняў неабходнасьць удзельнічаць у справе дапамогі рабочым у іх сацыялістычным спаборніцтве.

Каб справа сацыялістычнага спаборніцтва разьвівалася і ў далейшым не насіла кампанейскага характару, неабходна самая шчыльная сувязь тэхнічнага пэрсаналу з рабочымі праз аказаньне тэхнічнай дапамогі ажыцьцяўленьню ініцыятывы апошніх у галіне падвышэньня вытворчасьці працы, рацыяналізатарскай працы, зьніжэньня сабекошту і г. д.

Трэба таксама адзначыць, што грамадзкія арганізацыі ў пытаньнях сацыялістычнага спаборніцтва яшчэ недастаткова разгарнулі сваю працу. Месцамі ёсьць жаданьне перавесьці гэту працу на кампанейскі характар, назіраюцца фармальныя адносіны і да падпісаных дагавораў па спаборніцтву.

Дзеля зьніжэньня сабекошту, пашырэньня рацыяналізатарскіх работ, і наогул, для выкананьня ўсёй вытворчай праграмы бягучага году, а таксама для большай зацікаўленасьці рабочых мас і адм.-тэхнічнага пэрсаналу, [illegible]

[illegible] руб., 8—па 200 руб. і 15—па 100 рублёў

Для калектыўнага прэміраваньня на культурныя мэты вызначана 5 прэмій па 500 руб. і за лепшыя дописы аб дасягненьнях, недахопах прадпрыёмстваў вызначана 5 прэмій на агульную суму ў 250 руб.

АБ НОРМАХ ПРЫЁМУ Ў ВНУ І ТЭХНІКУМЫ БССР

У гэтым годзе на пэдфак БДУ, які рыхтуе выкладчыкаў розных спэцыяльнасьцяй для II канцэнтру школ 7-годак, прафшкол і тэхнікумаў будзе прынята 260 чалавек, з іх на сацыяльна-гістарычнае аддзяленьне 50 чал., літаратурна-лінгвістычнае 60, фізыка-тэхнічнае 60, прыродазнаўчае 60, новае пэдалёга-пэдагагічнае аддзяленьне, якое будзе рыхтаваць інспэктароў мэтадыстых для органаў НКА і выкладчыкаў пэдалёгіі для тэхнікумаў—30 чал.

На мэдфак будзе прынята ў гэтым годзе 150 чал.; на факультэт права і гаспадаркі 120 чал., прычым з іх на праўнае аддзяленьне 40 чал.; эканамічнае 50, новае аддзяленьне каапэрацыйнае 30 чал. Пры БДУ ў гэтым годзе адчыняецца новы факультэт хэміка-тэхналёгічны, які будзе рыхтаваць інжынэраў-хэмікаў і інжанэраў тэхнолегаў для прамысловасьці. На гэты факультэт будзе прынята 100 чалавек.

У Беларускую Дзяржаўную С-Г. Акадэмію, якая рыхтуе аграномаў-арганізатараў, заатэхнікаў, расьлінаводаў, інжынэраў землеўпарадкавацеляў, лесаводаў, інжынэраў гідратэхнікаў, вучоных культуртэхнікаў (мэліяратараў) і інжынэраў арпмэйстраў будзе прынята 426 чал.

Ў Дзяржаўны Вэтэрынарны Інстытуту Віцебску, які рыхтуе вэтэрынараў дактароў прафілактыкаў, дактароў па ахоўвай справе і дактароў для абслугоўваньня прамысловасьці, якая перарабляе прадукцыю жывёлаводзтва будзе прынята 100 чалавек.

У Менскі індустрыйны палітэхнікум будзе прынята 240 чал. у Віцебскі 95; хэмічны тэхнікум у Менску 90. Каапэрацыйны тэхнікум у Віцебску 80, каморніцка-земляўпарадчы ў Магілеве 90, у Барысаўскі тэхнікум жывёлагадоўлі і малочнай гаспадаркі 40, Курасоўскі (Менакругі) яўрэйскі жывёлагадоўлі і малочнай гаспадаркі 45, лясны тэхнікум у Полацку 90, рабочы вячэрні тэхнікум, які павінен рыхтаваць дзесятнікаў-будаўнікоў і тэхнікаў будаўнікоў—45 чал., вячэрні ў Віцебску, які павінен рыхтаваць майстроў-мэханікаў, электра-манцёраў, электра-тэхнікаў і цёплатэхнікаў 80 чал., вячэрні рабочы ў Гомелі з такою-ж устаноўкаю—80 чал., у музычны тэхнікум у Менску—35 чал., мастацкі ў Віцебску—65 чал., фізкультурны ў Менску 45 чал., палітасьветны ў Магілеве 130 чал. і ў пэдтэхнікумы мяркуецца прыняць 1440 чалавек.

ХРОНІКА.

Канфэрэнцыя чытачоў „Праўды".

25 мая ў клюбе імя Карла Маркса адбылася канфэрэнцыя чытачоў газэты „Праўда", у якой прынялі ўдзел да 500 дэлегатаў.

Па дакладу прадстаўніка газэты т. Яўгенава выказалася каля 20 чалавек. Прамоўцы адзначалі ў сваіх выступленьнях недахопы газэты ужываюцца часта скарочаныя словы, а таксама вельмі шмат незнаёмых чужаземных слоў; мала асьвятляецца жыцьцё нацыянальных рэспублік і прафэсыянальнае жыцьцё; у газэце няма паштовай скрынкі і г. д. Адначасова з гэтым адзначаліся і дасягненьні і вялікая папулярнасьць газэты сярод шырокіх працоўных мас. У сувязі з гэтым канфэрэнцыя пастанавіла зьвярнуцца да адпаведных устаноў аб нагараджэньні рэдакцыі газэты „Праўда" ордэным чырвонага працоўнага сьцягу.

У Н-Д Інстытуце сельскай і лясной гаспадаркі.

НАВУКОВЫЯ ЭКСПЭДЫЦЫІ.

Улетку Н-Д Інстытут Сельскай і лясной гаспадаркі імя Леніна арганізуе шэраг экспэдыцый для дасьледаваньня розных галін сельскай гаспадаркі.

Экспэдыцыю для дасьледаваньня буйнай рагатай скаціны—у Мазырскую, Магілеўскую і Полуцкую акругі, для вывучэньня стану лясной гаспадаркі, для вывучэньня балот БССР, садоўніцтва і калгаснага будаўніцтва.

Вывучэньне балот будзе праводзіцца пад кіраўніцтвам праф. Вільямса.

ПАСАДКА ДЭНДРАЛЁГІЧНАГА ПАРКУ.

Нядаўна на Камароўцы прыступлена да арганізацыі дэндралёгічнага парку. Сёлета пасаджана 3000 дрэў—36 розных сартоў. Увесь парк будзе займаць 150 гэкт.

ПЕРАВОД ЛЯСНОЙ СТАНЦЫІ У МЕНСК.

У хуткім часе ў Менск пераводзіцца з Горак Цэнтральная лясная станцыя, якая будзе разьмешчана ў будынках Н-Д Інстытуту па Шырокай вул.

ЗАПРАШЭНЬНЕ НОВЫХ ПРАФЭСАРОЎ.

Па запрашэньні Н-Д Інстытуту у хуткім часе прыяжджаюць у Менск вядомыя вучоныя прафэсары Вінэр і Яшноў. Праф. Вінэр будзе загадчыкам аддзелу расьлінаводзтва пры Батанічнай станцыі, а праф. Яшноў будзе працаваць па аддзелу лясной гаспадаркі.

Экскурсія ў яўрэйскія калгасы.

У канцы мая з Менску выяжджае 2-я экскурсія чырвонаармейцаў для азнаямленьня з жыцьцём яўрэйскіх калгасаў Меншчыны. У пачатку чэрвеня гэткую-ж экскурсію ладзяць супрацоўнікі дзяржбанку, якія павязуць калгасьнікам розныя падарункі.

Знаёмства са станам яўрэйскага земляробства ў БССР.

Гэтымі днямі Менск наведалі—старэйшы аграном праф. Брук, і адказны сэкратар Усесаюзнага „Камзету" т. Тэўмін, якія прыяжджалі ў Менск для вырашэньня цэлага шэрагу пытаньняў у галіне земляўпарадкаваньня працоўных яўрэяў у БССР.

Курсы клюбных працаўнікоў.

Ідзе падрыхтоўчая праца да наладжаньня ў Менску ўсебеларускіх курсаў для перападрыхтоўкі клюбных працаўнікоў. Выкладчыкамі на курсах запрошаны высокакваліфікаваныя спэцыялісты.

Праграма курсаў разьлічана на 1 з паловай месяцы. На курсы будзе выклікана ад усіх акруг БССР 50 чалавек.

У першую чаргу на курсы выклікаюцца клюбныя працаўнікі і рабочы актыў клюбаў.

Курсы адчыняцца 1 ліпеня.

Арганізацыя антырэлігійнага музэю.

Культаддзел ЦСПСБ, супольна з акруговым саветам таварыства бязбожнікаў, у бліжэйшым часе мяркуе адчыніць у Менску антырэлігійны музэй.

Вядзецца падрыхтоўчая праца да арганізацыі музэю.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

Катыроўка пазык на 28 мая 1929 г.

	Пакуп.	Прад
1-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	4.93	—
2-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	5.00	—
Бяспроц. залат. выйгр. пазыка 1926 г.	125.75	127.75
10 проц. дзярж. выйгр. пазыка 1927 г.	25.75	25.85
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.25	25.35
3-я сялянск. выйгр. пазыка 1927 г.	5.04.5	—
12 проц. дзярж. унутр. пазыка 1927 г.	105.90	—
2-я 6 проц. паз. проц. вып.	26.42	26.52
Пазыка Індустр. бяспр.	25.66	25.76
11 проц. унутр. паз. 28 г.	102.64	102.69
Дзярж. пазыка 29 г.	99.96	100.16

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Сёньня 23-У—г. г. роўна а 7 гадзіне ўвечары адбудзецца зачынены сход ячэйкі КП(б)Б Працасьветы.

Парадак дню:

Выбары бюро ячэйкі.

Яўка ўсіх членаў ячэйкі абавязкова.

— У сераду 29 мая а 7 з пал. гадз. увечары ў будынку „Працасьветы" (пэдгабінэт) адбудзецца справаздача аб працы пэдалёгічнай экспэдыцыі.

На павестцы дня: даклады аб вывучэньні вясковага вучня—яго фізычнае разьвіцьцё (антропомэтрыя і саматыка), разумовая здольнасьць і сацыяльна-бытавыя ўмовы жыцьця.

Запрашаюцца настаўнікі школ, студэнты пэдфаку і пэдтэхнікумаў.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

ФУТБОЛЬНЫЯ МАТЧЫ.

У нядзелю 26 мая на спортпляцоўцы саду „Прафінтэрн" адбыліся таварыскія сустрэчы па футболу паміж камандамі саюзу друкароў і мэталістаў з вынікам 2:0 на карысьць друкароў.

Каманда друкароў мае зусім невялікі стаж, але паказала вельмі добрую гульню і дысцыплінаванасьць.

Адбылася таксама таварыская сустрэча каманд аўтабронядывізіёну і БДУ. Каманда БДУ паказала менчанам, як ня трэба гуляць у футбол: за некарэктную гульню быў выдален з поля адзін удзельнік каманды; зроблена было некалькі заўваг і іншым ігракам. Урэшце, камандзе БДУ за некарэктную гульню залічана паражэньне.

БАСКЕТ-БОЛ.

Упяршыню ў таварыскай сустрэчы выступіла маладая жаночая каманда саюзу камунальнікаў, якая гуляла з 2-й жаночай камандай Дому Камсамолу. Гульня скончылася з вынікамі 16:7 на карысьць камсамольцаў.

ВАЛЕЙ-БОЛ.

Каманда 1-га Белдзяржтэатру паказала клясную гульню, якая глядзелася з вялікім інтарэсам. Сустрэча адбылася паміж БДТ-1 і зборнай камандай спортпляцоўкі з вынікамі 2:0 на карысьць каманды БДТ-1.

АДЧЫНІЎСЯ СЭЗОН У ЧЫГУНАЧНІКАЎ.

25 мая адбылося ўрачыстае адчыненьне летняга спартыўнага сэзону на стадыёне чыгуначнікаў Менскага вузла.

З прывітаньнямі выступілі: ад Белбюро ЦК чыгуначнікаў, Вучпрафсожу і інш. арганізацый.

Пасьля ўрачыстай часткі былі праведзены вольныя рухі школьнікаў, паказальнае кіданьне коп'я, гранаты і інш.

ШВЭДЗКАЯ ЭСТАФЭТА.

25 мая на стадыёне чыгуначнікаў адбылася швэдзкая эстафэта (800, 400, 200 і 100 мэтраў). Удзельнічалі каманды МББ чыгункі і саюзу нарсувязі. Эстафэта скончылася на карысьць МББ.

Жаночыя каманды гэтых-жа саюзаў правялі эстафэту 4×100 мэтр. Выйграла каманда МББ чыг.

ФУТБОЛ.

На стадыёне чыгуначнікаў у дзень адчыненьня адбылася таварыская сустрэча па футболу паміж камандамі МББ чыгункі і аўтабронядывізіёну з вынікамі 2:0 на карысьць апошніх.

Апрача таго, адбыліся гульні па баскетболу і валей-болу, якія скончыліся перамогай каманд чыгуначнікаў.

Працаўнікі МЦРК выступаюць у сацыялістычнае спаборніцтва.

7 чэрвеня адбудзецца канфэрэнцыя працаўнікоў Менскага Цэрабкопу. Паміж іншымі пытаньнямі, канфэрэнцыя абгаворыць праэкт дагавору аб сацыялістычным спаборніцтве, які заключаецца з Віцебскім ЦРК. У дагаворы прадугледжваецца палепшаньне абслугоўваньня спажыўца, барацьба з чаргамі, эканомія паковачнага матар'ялу, зьніжэньне выдаткаў па магазынах. У часе спаборніцтва маецца таксама на ўвазе дабіцца поўнага зьнішчэньня скаргаў пайшчыкаў.

БІБЛІАГРАФІЯ.

Е. АЛЯКСЕЕЎ, праф. Бел. С.-Г. Акадэміі. ЗЯЛЁНАЕ ЛУБІНАВАЕ ЎГНАЕНЬНЕ НА БЕЛАРУСІ. БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА. ГН. № 100 З СЭРЫІ „СЯЛЯНСКАЯ БІБЛІАТЭКА" МЕНСК—1929 г. СТАР. 89. ЦАНА 30 КАП. ТЫРАЖ—7.000 экз.

Яшчэ нядаўна мы разглядалі кніжку праф. В. Качаткова: „Хімія на службе селяніну"—аб мінэральных угнаеньнях, якія з посьпехам замяняюць звычайны гной.

Цяпер перад намі кніжка праф. Е. Аляксеева: „Зялёнае лубінавае ўгнаеньне", у якой падрабязна разглядаецца пытаньне аб яшчэ адным спосабе ўгнаеньня палёў—аб зялёным спосабе ўгнаеньня іх.

„Для нашых падзольных глебаў гной,—кажа праф. Е. Аляксееў,—самае лепшае і самае моцнае ўгнаеньне. Бяда толькі ў тым, што яго не хапае, і таму сялянскія палеткі ўгнойваюцца ў нас слаба. Каб угноіць іх „сярэдне", трэба было-б даваць гною ўтрая больш, чым гэта робіцца цяпер. І ўсётакі ўгнаеньне гноем будзе слабейшым за тое ўгнаеньне, якое ўжываецца, прынамсі, у Нямеччыне.

Нас часта дзівяць вялікія нямецкія ўраджаі. У гэтым няма нічога дзіўнага. І нашы ўраджаі будуць такія, як заграніцай, калі мы будзем угнойваць зямлю, як угнойваюць немцы".

„Ці можна—пытаецца праф. Е. Аляксееў,"— у нас так добра ўгнойваць глебу?" І адказвае: „Можна... І заграніцай у тых самых немцаў добра ўгнойваюць зямлю не адным толькі гноем. Там шырока ўжываюць і розныя другія ўгнаеньні, а менавіта і зялёнае ўгнаеньне"...

У Нямеччыне, Аўстрыі, і Польшчы зялёнае ўгнаеньне вельмі пашырана. Яно добра прышчапляецца і ў нас на Беларусі.

Праф. Е. Аляксееў закранае ў сваёй кніжцы шмат пытаньняў, зьвязаных з зялёным угнаеньнем, з каторых мы тут пералічым толькі некаторыя, як, напрыклад: якая карысьць ад лубінавага ўгнаеньня, зялёнае ўгнаеньне і гной, зялёнае і мінэральнае ўгнаеньне, чатыры правілы засеву лубіну, першы засеў лубіну трэба канечна заразіць бульбяньковымі бактэрыямі, калі трэба сеяць лубін і калі заворваць, як сеяць лубін на насеньне, як завесьці ў сябе засевы лубіну і шмат іншых пытаньняў.

Мы знарок прывялі тут хоць некаторыя, пастаўленыя праф. Е. Аляксеевым пытаньні, каб паказаць, што яшчэ зусім ня ўсё селянін зробіць, калі ён дастане лубінавага насеньня і абы як пасее яго—у надзеі, што лубін і так парасьце. Аказваецца, што лубін трэба ўмець сеяць і тады ён дасьць пажаданыя вынікі.

Уся кніжка праф. Е. Аляксеева і прысьвечана навучэньню сельскага гаспадара, як трэба выкарыстоўваць зялёнае ўгнаеньне—лубін.

Наша сялянства, якому не хапае для палёў ні звычайнага гною, ні мінэральных угнаеньняў, павінна зьвярнуць сваю асаблівую ўвагу на зялёнае ўгнаеньне, якое, між іншым, куды таньней мінэральнага і якое ня так ужо трудна ўвесьці ў севазварот.

П. Т.

СУД.

Вясковае „начальства".

Павал Мікалаеў Гурскі—член партыі з досыць вялікім стажам—займаў пасаду загадчыка грашовай часткі Капыльскага Р.В.К.

Разьяжджаючы па службовых справах па вёсках району, Гурскі заўсёды начаваў у вёсцы Сьвінкі ў сваяка—вядомага крымінальнага злачынцы і самагоншчыка Пятруся Пархімовіча.

Гурскі—спэц ня толькі кіраваць грашовай часткай РВК: ён майстар выпіць, прадаць зямлю, ашукаць каапэрацыю і нават—растраціць грошы.

Гулянкі Гурскага звычайна адбываліся ў Пархімовіча; там зьбіраліся сябры Пархімовіча, а Гурскі, як сьвядомы чалавек, даваў ім парады—інструктаваў з кім мець сувязь і як наогул выкручвацца, зрабіўшы злачынства.

У 1927 годзе ў нарсуд Капыльскага району паступіла справа па абвінавачаньні брата Паўла Гурскага—Васіля па 150 арт. КК. Васіль зьвярнуўся да брата запрасіў яго і сэкратара Нарсуду Сухната да сябе ў госьці. Там п'ючы самагон—Гурскі Павал і сэкратар Сухнат падабралі сьведак, праінструктавалі іх, як трэба гаварыць на судзе, і, такім чынам, абаранілі Васіля Гурскага ад адказнасьці.

У верасьні 1928 году Павал Гурскі ў пасёлку Астраўкі праводзіў агульны сход па вярбоўцы укладчыкаў у касу ашчаднасьці. Пасьля сходу Гурскі разам з сэкратаром Слабада-Кучынскага сельсавету, Кандыбовічам, накіраваліся ў пасёлак Купальле да старшыні с-с Язэпа Каршука. Справа адбывалася ўвечары. Каршук быў рад гасьцям: адразу на стале зьявілася закуска, самагон і інш.

У часе земляўпарадкаваньня Гурскі Павал атрымаў 6 дзесяцін зямлі, якую адразу прадаў Панасу Бельмачу за 180 р.

Апроч таго, ён узяў у каапэратыве 100 р., але грошай назад не вярнуў—растраціў.

Выязная Сэсія Менскага Акруговага Суду у м. Копылі прыгаварыла—Паўла Гурскага на тры гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем, але на аснове амністыі скараціла пакараньне напалову.

Язэпа Каршука—старшыню с-с, Міхася Кандыбовіча—сэкратара с-с суд зьняў з пасад з забаронай займаць пасады ва ўстановах ў працягу 2 гадоў.

Панас Бельмач за куплю зямлі аштрафаваны на 30 р.

Д. К.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

БАЛЯНС

БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА СЕЛЬСКАГА-ГАСПАДАРЧАГА ТРЭСТУ (БЕЛСЕЛЬТРЭСТУ)

НА 1-Е СТУДЗЕНЯ 1928 ГОДУ

АКТЫЎ

НАЗВА РАХУНКАЎ	СУМА: Прыватная	СУМА: Агульная
I. МАЕМАСЬЦЬ:		
1. Будынкі	4169685—77	
2. Інвэнтар мёртвы	2352398—58	
3. Інвэнтар жывы	1185877—43	
4. Маладняк і іншая жывёла	448052—14	
5. Мэліярацыя і насадж.	975450—27	9131464—19
II. Матэр'яльныя каштоўнасьці		2367446—90
III. Жывёла на адкорме		46939—99
IV. Грашовыя сродкі		124730—94
V. Каштоўныя паперы		27712—45
VI. Паі		74840—56
VII. Абавязкі і дакуманты да атрыманьня		466118—08
VIII. Дэбіторы		688655—67
IX. Падсправаздачн. асобы		1607—34
X. Пазыкі выдадз. (племгасам)		80580—66
XI. Няпэўныя даўгі		159844—92
XII. Няскончаныя апэрацыі		2000713—19
XIII. Выдаткі будуч. гадоў		141259—89
БАЛЯНС		15311914—78
ЗА БАЛЯНСАМ		
Разрахункі з саўгасамі		16653055—34
Чужая маемасьць		23408—40
Абавязацельствы ў забясьпеч.		21500 —
БАЛЯНС		16697963—74

ПАСЫЎ

НАЗВА РАХУНКАЎ	СУМА: Прыватная	СУМА: Агульная
I. КАПІТАЛЫ:		
1. Асноўны	9131464—19	
2. Зваротны	388386—62	
3. Амартызацыйны	320247—42	
4. Рэзэрвовы	222575—44	10062673—67
II. ФОНДЫ:		
1. Палепшаньня быту рабочых і служачых	14124—06	
2. Няпэўных даўгоў	105343—92	
3. Крэдытаваньне маламагутных гаспадарак	90341—08	
4. Заахвоч. узнагароды	2332 —	212141—06
III. ССУДЫ І ПАЗЫКІ		2789535—73
IV. ВЭКСАЛІ ВЫДАДЗЕНЫЯ		204987—53
V. КРЭДЫТОРЫ		1713801—91
VI. ПАДСПРАВАЗД. АСОБЫ		647—42
VI. ЗАЛОГІ АТРЫМАН.		3528—88
VII. ПРЫБЫТАК		324598—58
БАЛЯНС		15311914—78
ЗА БАЛЯНСАМ		
Разрахункі з саўгасамі		16653055—34
Чужая маемасьць		23408—40
Абавязацельствы ў забясьпеч.		21500 —
БАЛЯНС		16697963—74

Па-за балянсам

Зямельныя ўгодзьдзі ў гэктарах:

Пашні	35988,02
Сенажаці	27880,79
Сядзібы і паркі	1625,60
Выганаў	2230,80
Гароду	466,52
Сады і пладов. выхавальн.	1574,24
Лесу	10640,92
Кустарнікаў	3140,85
Нявыгодн.	2993,31
Усяго	86541,05

Нам. дырэктара Белсельтрэсту АЎЧЫНЬНІКАЎ.

Галоўны бухгальтар САРАГАВЕЦ.

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ ЗА 1927 Г.

СТРАТЫ

Агульныя выдаткі трэсту	132100 —
Выдаткі па крэдытн. апэрацыях	118500 —
Страты ад стыхійных няшчасьцяў	67553—96
Недахват прадуктаў	46207—36
Страты па выбыўшай маемасьці	28200 —
» па агрыкультурн. дапамогах	56500 —
Рэзэрваваньне няпэўных даўгоў	57037—21
Страты мінулых гадоў, выяўленыя у справаздачным годзе	83089—40
Розныя страты	35224—98
Чысты прыбытак	324598—58
	949011—49

ПРЫБЫТКІ

Прыбыткі ад рэалізацыі;	
» прадуктаў с-г. вытворчасьці	197388—49
» прамыслов. прадпрыём.	396652 —
» розных матар'ялаў	7033 —
» ад арэнды	39727 —
Лішкаў прадуктаў	48100 —
Няўстрэбаваныя даўгі	48800 —
Скідка па сельгас. падатку	12500 —
Прыбытак мінулых гадоў, выяўлены ў справаздачным годзе	115800 —
Розныя прыбыткі	35300 —
Звыш налічаная амартызацыя	47711 —
	949011—49

Разьмеркаваньне прыбыткаў сталай камісіяй пры НКФ

10 процантаў падаходнага падатку з прыбыткаў тэхнічных прадпрыёмстваў у суме 451065 р.	45106—50
10 процантаў ФУБР	27949—20
10 процантаў рэзэрв. капітал.	27949—20
35 процантаў капітал пашырэньня.	97895 —
0,25 проц. фонд узнагароды	698—68
44,74 проц. у прыбытак бюджэту	125000 —
Агульная сума прыбыткаў	324598—58

Нам. Дырэктара Белсельтрэсту АЎЧЫНЬНІКАЎ.

Галоўны Бухгальтар САРАГАВЕЦ.

Гэты балянс разгледжан сталай камісіяй пры НКФ і да апублікаваньня дазваляецца.

Інспэктар НДП НКФ БССР МАЙЗЕЛЬС.

ТЭАТР-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.

Аўторак, 28 мая

Спэктаклю няма.)—(Генэральная проба.

Чацьверг, 30 мая

Адкрыты спэктакль. ПРЭМ'ЕРА.

ІНГА сучасная п'еса ў 4-х дзеях, 12 абразох.

Білеты ў касе тэатру.

ЛЕТНІ ТЭАТР „ПРОФІНТЭРН"

Гастролі Маскоўскага Экспэрымэнтальнага балету.

Аўторак, 28 мая АДКРЫТЫ СПЭКТАКЛЬ.

„КОНЕК ГОРБУНОК".

Білеты ў касе тэатру «Профінтэрн».

Пачатак а 9 з пал. гадз. увечары.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА" — З 28 мая. „Памылкі генэрала Стрэхі" і кіно-хроніка САВКІНО № 15.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71. — З АЎТОРКА, 28 МАЯ. З прычыны вялікага посьпеху 2-гі тыдзень „ЧАНГ". Пачатак І сэансу а 9 г. увечары.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». — МАСТАЦКІ ФІЛЬМ „СЭРЦА І ДАЛЯРЫ" у 8 частках. Пачатак 1-га сэансу а 7 з пал. гадз увечары.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ — З 28 МАЯ. „КАХАНЬНЕ Ў ПРЫРОДЗЕ" Пачатак а 7 гадзіне.

Менскі Акрсавет Т-ва „Прэч няпісьменнасьць"

па дагаворнасьці з Культаддзелам ЦСПСБ, з мэтай барацьбы з рэцыдывам няпісьменнасьці, арганізоўвае для сяброў саюзу скончыўшых лікпункты

2-х месячную агульна-гарадзкую школу

З БЕЛАРУСКАЙ І ЯЎРЭЙСКАЙ СЕКЦЫЯМІ.

СЯБРЫ САЮЗУ, ЯКІЯ ХОЧУЦЬ ПАСТУПІЦЬ У ГЭТУЮ ШКОЛУ, ПАВІННЫ ПАДАЦЬ ЗАЯВУ Ў АКРСАВЕТ Т-ВА „П-Н" НЕ ПАЗЬНЕЙ 10 ЧЭРВЕНЯ 1929 Г.

ПАСТАНОВА Наркамфіну БССР ад 27-га мая 1929 г. аб адчыненьні ў гор. Бабруйску Агэнцтва — Беларускага Камунальнага Банку —

Народны Камісарыят фінансаў БССР пастанаўляе:

1. Дазволіць Беларускаму Камунальнаму Банку адчыніць у г. Бабруйску Агэнцтва з правам вытвару ў імя ўсіх апэрацый дазволеных статутам Банку.

Падстава: Пастанова СНК БССР ад 15 мая 1929 г. (прат. № 1, п.17).

За Нар. Камісара фінансаў БССР Танхілеўскі.

Інспэктар Валютн. Аддзелу Пэнэрджы.

Гр-н Вайс Абрам Мордухаў, які паходзіць з гр-н гор. Беластока, Гродненскай губ. і жыве ў г. Менску, нараджэньня 1899 г., зьмяняе прозьвішча „Вайс" на прозьвішча „Броништэйн".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым у Менскі Загс, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-н Бубен Віктар Аляксандраў, які паходзіць з гр-н г. Менску і ўвесь час жыве ў г. Менску нарадж. 1883 г., зьмяняе прозьвішча „Бубен" на прозьвішча „Бубноў".

Асобы, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым Менскі Загс, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Галоўлітбел 559

Менск, дзяржаўная друкарня.